...ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

...урят-Монголой ҮНЭН

...СС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

(8125) | 1956 оной сентябриин 15, суббото | Сэн 20 мүнгэн

...артаабхаяа һайнаар малтажа абая

...Республикын бүхы аймагууд ...тябриин 20 хүрэтэр хар...бхаяа малтажа абаха бол...той. Энэ хадаа эгээл саада ...н болзор болоно. Зарим ...гуудта энэ хүдэлмэри бү...ше эртэ дүүргэгдэхэ зэргэ... байгаа. Партиин обком бо... республикын Министрнүү... Соведэр тогтоогдоһон энэ ...зор соо хартаабхаяа малтан ...ха гүйсэд арга боломжо ма... колхозууд, МТС-үүдтэ бии. ...лдэхеэр, хартаабха малтал... мүнөө жэлдэ бүри үргэ...р механизацилха аргатай... МТС-үүдтэмнай хартааб... малтаха комбайн болон бу... машинануудшье олон. Энэ ...дэ хартаабха малталгын ...ТП-2» гэжэ шэнэ машина...үдые гүрэмнай үгөө. Хоёр...ёор, колхозуудта туһалхын ...ада городһоо, аймагай ...трнүүдһээ хэдэн зуугаад ... хүдөө нютагуудта гараад ...ллажа байна. Тэдэнэй дун... олон студентнүүд, ахалагша ...ссуудай һурагшад бии. ...ы эдэнэр хартаабха мал...га, гүрэндэ тушаалгада ту...жа шадаха тон ехэ хүсэн ...шэ.

...Эдэ бүхы арга боломжонуу... имагтал зүбөөр ашаглажа ...һан колхозууд, МТС-үүд ...таабхаяа түргэн, һайн ша...тайгаар малтажа, гүрэнтэеэ ... соонь тоосохо байна. Тиимэ ...нохолоор энэ хүдэлмэриие ...өөр эмхидхэжэ, графигай ...р ябуулха гээшэ тон шуха... Түбхын түрүүндэ МТС-үүд ...таабха малталгада бүхы ...шинануудаа табижа, тэдэ... дүүрэн хүсөөрнь ашагла... зэргэтэй. Урда жэлнүүдтэ ...им МТС-үүдэй хүтэлбэри...шэд иимэ машина зэмсэгүү... хэрэглэнгүй. заримыень ...н байлгадаг һэн. Тэрэнэй ...ктэ хартаабха малталга хү... механизацилагдангүй, олон ...хозууд энэ ехэ хүдэлмэриие ...раар бүтээхэ баатай болодог ...гаа. Тиихэлээр хүйтэржэ, ...рай хүрэхэ дүтэлтэр энэ ...дэлмэри унжагайрдаг, эсэс... яраан, мэгдээн боложо, ...таабха ехээр гээгдэдэг һэн. ...нөө жэлдэ иимэ байдалые ...олон болюулжа, МТС бүхэн ... байгаа механизмуудаа ...сэд ашаглаха ёһотой. Теэд ...таабха малталгын хаа хаа...гүй эхилбэшье, энэ хүдэлмэ...э бүхы механизмууд табиг...дүй байһаар. һүүлэй мэ...һээ харахада, Сэлэнгын ...агай бүхы гурбан МТС нэ...ше гектарай хартаабха мал...гүй байба. Иволгын МТС-... харьяата колхозууд хар...бхаяа гараар малтажа ...лһээр үнинэй. Теэд тус ...ТС эйэ ажалда хэрэглэгдэхэ ...шина зэмсэгүүдээр олоншье ..., тэдэнээ ашаглаадүй бай... Түсэбһөө гадуур 1000 цент...һээ бага бэшэ хартаабха ...рэндөө тушааха, худалдаха гэһэн уялга иволгынхид абанхай. Энээнээ дүүргэхын тулада энэ культурые хуряалгада илангаяа ехэ анхарал табигдаха ёһотой бшуу. Теэд тус аймагай Саянтыншье МТС-эй хүсөөр оройдоол гурбан гектарай хартаабха малтагдаад байна. Иимэрхүү баримтанууд олон.

Мүнөө хартаабха малталга, гүрэндэ тушаалгые шамдуулха саг туланхай. Колхозуудта таряа хуряалга, гүрэндэ тушаалга, тэжээл бэлэдхэлгые ябуулжа байһан халуун хүдэлмэриин үетэй хартаабха малталга тудадаг гээшэ. Тиимэһээ ажалай эмхидхэлые эрид һайжаруулха, хүн бүхэндэ таарамжатай, хэжэ шадахал ажалыень үгэхэ, түрүүшүүлые урмашуулха гэхэ мэтын хэмжээнүүдые бодотоор бэелүүлхэ шухала. Колхоздо туһалхаяа ошоһон студентнүүд, һурагшадые халуун анхаралаар хүреэлжэ, һайн эдеэ хоолоор, байра байдалаар хангаха хэрэгтэй. Тиигээд байбал тэдэ ажал хүдэлмэридэ абьяастайгаар хандажа, нилээд ехэ туһа хүргэхэ бшуу. Жэшээлхэдэ, Прибайкальска аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо Улан-Удын 10-дахи һургуулиин һурагшад хартаабха малталга дээрэ һайнаар хүдэлжэ, колхознигуудые баясуулна. Мүн энэ аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхозой огородно бригадада олон һурагшад хүдэлнэ.

Шорой соонь нэгэшье монсогор хартаабха үлөөхэгүйн тулада эрхим шанартайгаар энэ ажалаа ябуулха хэрэгтэй. Тэрэшэлэн гүрэндэ тушаалгые таһалгаряагүйгөөр ябуулхын тулада хартаабха хэхэ амһарта, ашаха машина, улаа мэтые хододоо бэлэн байлгаха шухала. Мүн хартаабха хадагалха газарнуудые тон һайнаар бэлэдхэхэ хэрэгтэй. Энээн тушаа колхознигуудшье, бэлэдхэлэй пунктнуудшье анхаралаа ехээр табиха ёһотой.

«Хартаабха, овощь абалга, бэлэдхэлые ехэдхэхэ тухай» КПСС-эй Центральна Комитедэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолоор урмашаһан манай республикын колхознигууд гүрэндөө огородой эдеэ улам ехээр үгэхэбди гэжэ мэдүүлээд, социалистическэ мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсонхой. Үгэдөө хүрэхэ саг ерээ. Саг эртэ байна, дулаан үдэрнүүд үшөө болохо гэһэн шалтаг барингүй, хартаабхаяа түргэнөөр, һайн шанартайгаар хуряажа, бэлэдхэлэй пунктнуудта үдэр һүнигүй зөөхэ хэрэгтэй.

Таряа хуряалга, тушаалга, үбһэ тэжээл бэлэдхэлгэтэй нэгэн доро хартаабха малталгые хаа хаанагүй һайнаар эмхидхэхэ гээшэ колхозууд, МТС-үүдэй мүнөө үеын эгээн шухала зорилго мүн.

...СС-эй Чкаловска обкомдо болон облгүйсэдкомдо

...рэндэ таряа тушааха, худалдаха талаар абаһан уялгаа Чкалов...ластиин колхознигуудай, МТС-үүд болон совхозуудай хүдэлмэришэ...дөө ажахын мэргэжэлтэдэй, партийна, советскэ хүдэлмэрилэгшэдэй ...ы ажалшадай амжалтатайгаар дүүргэһэнтэй дашарамдуулан, ...эй Центральна Комитет, ССР Союзай Министрнүүдэй Совет тэ... амаршална.

...э газар ехээр ашаглаһан Чкаловска областиин колхозууд, МТС-...они совхозууд таряа ехээр ургуулжа абадаг болоходоо ехэ ам...туйлаа, энэ жэлдэ һайн ургаса ургуулаад, орооһото культурануу...ряалга эмхитэйгээр үнгэргэжэ, ороноо орооһо таряагаар хангалгада ...мэри хээ.

...ряанай валовой суглуулбариие жэл бүхэндэ 11 миллиард пүүдтэ ...э гэжэ Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин XX съездын та... зорилгонуудые манай ороной колхозууд болон совхозуудай түргэ...бэелүүлхэ ямар ехэ арга боломжонуудай бии байһыень Чкаловска ...иин хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй жэшээ харуулна.

КПСС-эй ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕТ.

ССР СОЮЗАЙ МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕТ.

...тадай Коммунистическэ партиин съездэ ...ахаяа Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин делегаци мордобо

...Хитадай Коммунистическэ партиин VIII съездэ айлшад боложо ха...ахаяа Хитадай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй ...р Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин делегаци нүхэд ... Микоян (делегациие толгойлогшо), Н. А. Мухитдинов, Б. Н. Поно..., И. В. Капитонов, П. А. Сатюков составтайгаар байгша оной сен...ин 14-дэ Пекин ошохоор ниидэбэ. Пекиндэ байһан нүхэр П. Ф. Юдин ...лэн делегациин составта оролсоно. (ТАСС).

Яруунын совхоздо таряа хуряалга унжагайруулагдана

Энэ жэлдэ Яруунын совхоз 13 мянга гаран га талмайда, ехэнхидээ шэнэ газарта, орооһото культура тариһан байна. Ячмень илангаяа һайнаар ургаа. Зарим участогуудай гектар бүриһөө 15—20 центнер ургаса абтана. Таряанай эдеэшээгүй дээрэһээ эндэ августын һүүл багаар таряа хуряалга эхилбэ.

Гэбэшье, мүнөө хүрэтэр өөдтэй юумэ хэгдээгүй. Совхозой 4 фермэнүүдэй нэгэн болохо 2-дохи фермые (эрхилэгшэнь нүхэр Мулонов) абажа үзэе. Энэ фермэ хамта дээрээ 1500 толгой үхэртэй, 1370 хонитой, 2500 гектар орооһото культура таринхай. Энэ фермынхид таряа хуряалгадаа муугаар бэлэдхэжэ, эмхигүйгөөр ороо. Нёдондо энэ үедэ 1193 гектар хуряагаад байһан һаа, мүнөө оройдоол 200-гаад гектар хуряагаад байна. Августын 26-да хоёр лафетнэ жатка (машинистнуудынь Г. Яковлев, М. Базаров) Улабай гэжэ газарта ячмень хадажа эхилээ һэн. Ажалай муугаар эмхидхэгдэһэн, техникын муугаар бэлэдхэгдэһэн дээрэһээ хахад һара соо оройдоо 270 гектар хадагдаа. Хадалга хуряалга хоёрой хоорондо ехэ забһар гарана. Комбайнернууд Эрдынеев, Яковлев гэгшэд «С-6» комбайнаар 80 гектарай таряае суглуулжа, 300 гаран центнер таряа сохёод байна. Сентябриин түрүүшын үдэрнүүдтэ бороо хура орожо, узуур дээрээ хэбтэһэн таряан гунхажа, комбайнуудта ехэ һаад ушаруулна. Тиимэһээ орооһон ехээр гээгдэнэ. Гэбэшье, комбайнернууд Эрдынеев, Яковлев «нормоёо дүүргэхэ ёһотойбди» гэлдэн, энээндэ анхаралаа хандуулнагүй, таряа гээлтэгүйгөөр хуряахые оролдоногүй.

Энэ фермэ 7 комбайнтай юм. Тэрэнэй хоёройнь хедер лафедүүдтэ тааруулагдаа. Хоёрынь таряа суглуулан сохино. Һүүлэй 2—3 үдэрэй туршада 3 комбайн (комбайнернуудынь Цыренов, Глазков, Жалсанов) Домнын Хонхор гэжэ газарта ячмень хуряажа эхилээ. Гэбэшье, үнгэрһэн үдэрнүүдтэ 70 гектар таряан хуряагдаад байна. Поли дээрэ ошоходо комбайнууд хоёр-гурбаараа зогсоод, таряа зөөдэг автомашинануудые хүлеэжэ байба. «Ямар шалтагаанһаа һаатаабта» гэжэ комбайнер нүхэр Жалсановһаа асуухада, иигэжэ харюусаба:

—Таряа шэрэдэг машина хүлеэжэ байнабди. Үдэртөө 4 час сагаа иигэжэ миин гээнэбди. Энэ сат соо хэды ехэ таряан хуряагдаха байгааб. Тиигэбэшье, нормоёо дүүргэнэбди. Машинын хүсэд байгаа һаань, үдэртөө 17—20 гектар хадахаар байнабди.

Хонхор гэжэ газарһаа фермын центртэхи ток хүрэтэр 10 гаран модо болохо юм. Эндэхи харгын муу дээрэһээ 6—7 машина хооһооршье ябахадаа нэгэдэхи—хоёрдохи скоростёор ябана. Тэдэнэр яахадаашье табан комбайнай сохиһон орооһо шэрэжэ үрдихэгүй байна. Автомашинанууд заримдаа комбайнуудай хажууда нэгэ доро ерээд хүлеэдэг. Энээниие гуримшуулхын, хойно хойноһоонь һубарюулхын тулада ямаршье хэмжээ абтанагүй. Комбайн бүриин таряа 2 машинын зөөгөө һаа, иимэ ушар үзэгдэхэгүй байгаа. Энэ талаар совхозой дирекци (директорынь нүхэр Зайцев, парторганизациинь секретарь нүхэр Бурдуковский) хэмжээ абанагүй. Иимэ байдал саашадаа тэсэшэгүй.

Таряа хуряалгын эмхигүйгөөр ябажа байһые үшөө нэгэ иимэ баримта гэршэлнэ. Улабай гэжэ газарта лафетнэ жаткануудай 40 гектар хадаад байхадань, тэдэниие совхозой главна агроном нүхэр Кузьминов хэнтэйшье хэлсэнгүйгөөр Веселый гэжэ 12 километрын газарта эльгээһэн байгаа. Теэд тэндэ таряанай үшөө эдеэшээгүй, ногоон зандаа байхадань, лафетнэ жаткануудые һөөргэнь эльгээхэ баатай болоо һэн. Мүн 3 комбайн Улабай гэжэ газарта эльгээгдэбэшье, нэгэ нэгэ бункер эдеэшээгүй таряа сохёод, аяар 20 километр газарта ошожо, ячмень хадажа эхилһэн байгаа. Тиимэһээ хоёр үдэрынь миин үнгэрөө. Таряа хуряалгада орохоһоо урид тусхай постнуудые эмхидхэжэ, таряанай эдеэшэһые шалгажа байха ёһотой байгаа. Энээниие совхозой главна агроном мартажархиһан, хаана таряа хадалга эхилмээр бэ гэжэ өөрөө мэдэхэгүй байба. Тэрээнһээ гадна, энэ нүхэр полинуудта үсөө ябана. Нүхэр Кузьминовай ямараар хүдэлмэрилдэгые нэгэ иимэ ушар гэршэлнэ. Таряанай захаар ябахадаа, бишыхан талмайн таряае мүндэр сохёо гэжэ тэрэ хэлээ һэн. Шалгахада, тэрэниие мүндэр сохёогүй, харин адуун орожо гэшхэжэрхиһэн байгаа.

Таряанай ток дээрэ нэгэ зернопульт, нэгэ веялкэ, «ВИСХОМ» гэжэ хоёр сушилка хүдэлнэ. Гэбэшье, орооһоной ехэ нойтон дээрэһээ хоёр сушилка сүүдхэдээ оройдоо 50 центнер орооһо хатаана. Тиигэбэшье, орооһон 20 процент шиигтэй үлэнэ. Мүнөө дээрээ тогтонь сугларһан 1500 центнер таряан халажа, гутажа байна. Иимэ ехэ таряа нэгэ зернопультаар, гар хүрзөөр хиидхэжэ яажа үрдихэ гээшэб? Шадаал һаа, үшөө 2 зернопульт, веялкэ, сушилка нэмэхэ хэрэгтэй. Таряан ямаршье хушалтагүй хэбтэнэ. Бороогой ороо һаа, яаха юм?

Улан-Удын кооптехникумэй 30 гаран студентнэр эндэ хүдэлнэ. Теэд тэдэнэй хүдэлмэри һайнаар эмхидхэгдэнэгүй. Тотой хүдэлмэри хүтэлбэрилхэ хүн табигдаагүй. Гансал хүн орооһо тушаажа, шэгнэжэ абана.

Машинын хомор дээрэһээ орооһо, тушаалга ехэ муугаар ябана. Мүнөө оройдоо 60 центнер таряан тушаагдаа.

Совхозой хүдэлмэрилэгшэдэй дунда политическэ хүдэлмэри ябуулагданагүй. Энэ асуудалда колхозой парторганизациин секретарь нүхэр Бурдуковский анхаралаа хандуулнагүй, бригаданууд дээгүүр ябажа ойлгуулламжын хүдэлмэри эмхидхэнэгүй.

«Хүдэлмэрилэгшэдэй дунда ямар ажал ябуулнабта?» гэжэ хоёрдохи фермын группарторг нүхэр Ц. Балдановһаа асуухада, мүртэй юумэ хэлэжэ шадабагүй. Энэ нүхэр полинууд дээрэ 2—3 хоногой ябаагүй, таряа хуряалгын иимэ гээгдэлдэ ороод байхада ямаршье хэмжээ абаагүй байна. Хүдэлмэриин түсэбшьегүй. Фермын группкомсорг нүхэр Куликов, бригадын тоо бүридхэгшэ Галданова гэгшэд агитаторнууд болгогдоһон байбашье, юумэ хэнэгүй. Хүдэлмэришэдэй дунда лекци, элидхэл, хамтын уншалга гэхэ мэтын ойлгуулламжын хүдэлмэри ябуулагданагүй.

Ханын газетэ, «дайшалхы хуудаһан», «молни» үгы. Газетэнүүдэй дээрэ дээрэһээ арбаадараа ерэхэдэнь хүнүүд уншажа үрдинэшьегүй. Эндэ олон коммунистнууд, комсомолецууд хүдэлдэг. Эдэнэр хүдэлмэришэдые эмхидхэжэ ябаха нилээдгүй ехэ хүсэн аад, миин эмхигүй байна. Малажал дээрэшье, бригадануудташье залуушуул олон юм. Тэдэнэр ажаһуудалайнгаа талаар хүсэд хангагданагүй. Гэр байрын дутамаг дээрэһээ Улан-Удэ городһоо ерэһэн студентнүүд клуб соо байрлана. Тиимэһээ танца, наадан болодоггүй. Кино һарадаа арай гэжэ нэгэ дахин ерэдэг. Лекци элидхэлнүүд үнгэргэгдэдэггүй. Библиотекэ үгы дээрэһээ хүнүүд ном, журнал уншаха аргагүй. Городһоо, аймагһаа ерэһэн лекторнүүд эндэһээ 16 модо газарта байһан совхозой центр Гунда тосхондо ерээд лэ, бусашадаг юм.

Эндэхи хүдэлмэришэд эдеэ хоолоор, нүүдэл наймаагаар мууса хангагдана. Магазинда архиһаа ондоо юумэ ехэ байдаггүй. Магазиниие даагша нүхэр Намсараева полевой станда ошожо, наймаа хэхээ залхуурна. Таряа хуряажа байһан хүнүүд хилээмэ эдидэг юм гэжэ тэрэ мэдэхэгүй гээшэ ха. Намсараевагай гэмээр зарим хүнүүд сентябриин 10-най үдэр үдынгөө хоолдо хилээмэгүй үлэбэ. Эдэ бүгэдэ дутагдалнуудые хаража байһан фермын хүтэлбэрилэгшэд Балданов, Доржиев гэгшэд зохихо хэмжээ абанагүй. Таряа хуряалгын гээгдэлые дары усадхажа, иимэ баян ургасаяа богони болзор соо хуряахын тула Совхозуудай министерствын түлөөлэгшэ нүхэр Мункоев, партиин Яруунын айком, совхозой дирекци болон парторганизаци бодото хэмжээ абаха ёһотой.

А. Бадаев, манай тусхай корр.

Урэгүй хөөрэлдөөн

Хулдаат горхониие үгсэжэ, Ториин аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой гол таряалангын юм. Тэндэхи таряан һайнаар гараашье һаа, зарим участогуудынь буртаг үбһэндэ дарагдашаһан, мүн зарим участогуудайнь таряан аадар бороо, һалхинда хэбтэшэһэн байха юм.

Хутор гэжэ тосхонһоо холо бэшэ хэдэн арбаад гектарта хара таряан, шэниисэ ургуулагдаһан байгаа. Тэдэ полинуудай захада ошоходомнай таряанай вал суглуулха түхеэрэлгэтэй «С-4» комбайн байба. Тэрэнэй хажууда 3—4 хүн эрьелдэнэ. Юун болооб гэхэдэ, үсэгэлдэрһөө хойшо ямар нэгэн частиин эбдэрһэнэй шалтагаанаар комбайнер Якимовай машина хүдэлхэеэ болижо, зогсошоһон байгаа. Комбайнерай туһалагшад, солоомо суглуулагшад хамта 4 хүн хоёрдохи үдэрөө тэрэнэй хажууда миин хэбтэбэ. Тээ саананьба һа нэгэ комбайн полиин дунда харагдана. Энэ комбайнань горючигүйдөөд, урда үдэрынь баһал зогсоһон байгаа. Мүнөөшье өөдтэй юумэ хэнэгүй. Мүн хүдэлжэ байһан лафетнэ жатка долоон хоногто миин 20—30 гектар хадаһан байшоо.

Бригадын ток дээрэ ошоходо солоомоор хушагдаһан нэгэ һарабша хүсэд сэбэрлэгдөөшьегүй, шоройшохойтой байба. Тэндэ уруунь харуулжа хүмэрюулжэрхиһэн хоёр хайрсагһаа ондоо юушье үгы. Таряан миин газар дээрэ хаягдажа, тэрэниие сэбэрлэхэ хүдэлмэри ябуулагданагүй.

Эдэ бүгэдын дэргэдэ Ториин МТС-эй главна агроном П. Фомин, Калининай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ Я. Чеботарев, тракторна бригадын бригадир И. Поломошных болон хадалга хуряалга дээрэ ябаһан хамта арба гаран хүн сугларaa.

Таряа хуряалгын хүдэлмэриин дутагдал элирүүлхэ, тэрэниие хайшан гэжэ зайсуулха тухай хөөрэлдөөн тэдэнэй дунда эхилбэ. Колхозой түрүүлэгшэ жатка табихые арсажа, МТС-эй хүтэлбэрилэгшэд колхозой зэмые бэдэрнэ. Таряа зөөһэн автомашина, комбайнууд лафетнэ жаткын хадаһан мүр дээгүүр гаража, дайрагдаһан лэ газараар харты хэжэ түйбэнэ.

Комбайнуудынь таряа ехээр гоожуулһан, таряанай толгой гээһэн байна. Тэрэ гээлтэ хэнэй комбайн гаргааб, хэн зэмэтэйб гэжэ тэндэ сугларһан тушаалтад элирүүлбэгүй. Комбайнуудта зерноуловительшье табяагүй байгаа.

Комбайнуудһаа гараһан таряанай тоо бүридхэл муугаар эмхидхэгдэнхэй. Комбайнернууд хэды бункер таряае һуладхаһанаа мэдэхэһээ ондоо юумэ үгы. Теэд шэгнүүршэн нэгэ удаа бункерые хайрсагаар хэмжэжэ, 12 центнер гэжэ тоолохоһоо ондоо хэһэн юумэнь үгы. Тэрэ мүртөө хоёр комбайнай сохиһон таряан нэгэ машинада сугтаа хэгдэжэ зөөнэ. Тиимэһээ хэн комбайнер хэды шэнээн таряае сохёоб гэжэ лаб мэдэхын аргагүй.

Эдэ бүгэдэ дутагдалнууд тухай «тэдэ ноёд» ехэхэн хөөрэлдөө хэжэ сагаа барабашье үгөө ойлголсоһон шиидхэбэри абаһан юумэ үгы, хооһон хэлсээгээр үнгэргэбэ.

Поли дээрэ механизаторнуудай байха байра гэжэ байхагүй. Эдеэ бэлдэдэг хүниишье саг үргэлжэ байдаггүй, механизаторнуудые хооһоор орхёод ябашадаг юм.

Колхозой центрдэхи тогын хуряалгада мүн лэ муугаар бэлэдхэгдээ. Эндэ гараар эрьюулдэг нэгэ веялкэһээ ондоо юуншье үгы.

Таряа хуряалгынгаа иигэжэ унжагайржа байхада, тэрэнэй дутагдалые заһаха талаар бодото хэмжээ абангүй, миин үрэгүй хооһон хөөрэлдөө хээд тарахань МТС-эй болон колхозой хүтэлбэрилэгшэдэй ехэхэн дутагдал болоно бшуу.

Н. Цыбенов, манай коор.

☆

Кударын аймагай Ждановай нэрэмжэтэ колхоздо Дондок Раднажапович Очиров жэшээтэ һайнаар ажаллана. Ямаршье ажалда ябахадаа шадамар бэрхээр хүдэлжэ, үйлэдбэриингөө даалгабаринуудые хододоо үлүүлэн дүүргэнэ.

Мүнөө Дондок Раднажапович Шаазгай гэжэ нютагта морин косилкаар үбһэ сабшажа байна. Тэрэ үдэрэйнгөө нормые хододоо 140—150 процент дүүргэдэг.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нүхэр Очиров морин косилкаар үбһэ сабшажа ябана. (хүрөө соо Д. Р. Очиров)

Д. Чимитовэй фото.

☆ ☆

ТҮРЭЛ ОРОН ДОТОРНАЙ

Москва. Москворецкэ районой 12-дохи һургуулиин интернат соо.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: унталгын нэгэ таһаг харуулагдана.

ТАСС-эй фотохронико.

Азербайджанска ССР нооһо тушааха ба худалдаха жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид дүүргэбэ

Азербайджанска ССР-эй хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд нооһо тушааха ба худалдаха талаар 1956 ондо тогтоогдоһон гүрэнэй түсэбые болзорһоонь урид 102 процент дүүргээ. Мүнөө жэлдэ үнгэрэгшэ жэлэй энэ үеынхидэ орходоо 10 мянган центнер нооһон гүрэндэ ехээр тушаагдаһан ба худалдагдаһан байна. Гүрэндэ нооһо тушаалга ба худалдалга үргэлжэлһөөр. Жэлэй эсэс хүрэтэр 5 мянган центнерһээ бага бэшэ нооһон түсэбһөө гадуур тушаагдаха юм.

Ангай болон бусад арһа бэлэдхэхэ жэлэйнгээ түсэбые республика болзорһоонь урид 120 процент дүүргээ.

Шэнэ газарта ошоһон гвардеецүүдтэ сэрэгшүүд айлшалжа ерэнэ

БУЛАЕВО, (Хойто Казахстанска область), сентябриин 13. (ТАСС). Булаевска районой шэнэ газар дээрэ байгуулагдаһан совхозуудай нэгэндэ Таманска дивизиин нэрэ олгогдонхой юм. Алдар суутай болоһон энэ гвардейскэ дивизиһээ табигдаһан сэрэгшүүд энэ совхозые байгуулһан юм. Тэдэнэр мүнөө трактористнууд, комбайнернууд, шофёрнууд, барилгашад болоод хүдэлжэ байнхай. Тэдэнэр шэн зоригтойгоор ажаллажа, үрмэдэһэ шаралзаар дарагдашаһан тала газарта орооһото таряа ехээр ургуулдаг болоо.

Мүнөө совхоздо таряа хуряалга дүүргэгдэхэнь ойртожо байна. Тус совхоз Эхэ орондоо тон ехэ таряа тушааха юм. Зарим полинууд дээрэһээ гектар бүриһөө 20—30 центнер ургаса хуряагдана. Шэнэ газарай гвардеецүүд болоһон өөһэдынгөө нүхэдые сэрэгшүүд-таманецууд мартадаггүй юм. Тэдэнэр өөрынгөө шефтээ абаһан совхоздо айлшаар ерэдэг, амаралтаяа эндэ үнгэргэдэг, таряа хуряалгын түлэг ябажа байха үедэ туһаламжа үзүүлдэг.

Эдэ үдэрнүүдтэ дивизиин олон комсомолецууд-сэрэгшэд совхоздо ерээд, шэнэ газар элдүүрилэгшэдтэй хамта ажаллажа байна.

150 миллион пүүд таряан тушаагдаба

АКМОЛИНСК, сентябриин 13. (ТАСС). Приишимскэ үргэн тала дайдада механизаторнууд таряа хадалгаяа дүүргүүтэй байна. Эндэхи ажахынуудай олонхинь таряа хуряалгаяа 20 хоног соо дүүргээ.

Акмолинецууд таряа гүрэндэ тушаалгаяа улам түргэдхэжэ байна. Калининска, Шортандинска районуудай таряашад область соогоо эгээн түрүүлжэ, өөһэдынгөө абаһан уялгые дүүргээ. Ороной таряанажалай район бологшо Есильскэ район 28 миллион пүүд таряа гүрэндэ тушаагаа. Акмолинска таряашад хамтадаа 150 миллион пүүд таряа тушаагаад байна.

Индиин мэргэжэлтэд „Запорожсталь“ заводто ерэбэ

ЗАПОРОЖЬЕ, сентябриин 13. (ТАСС). Советскэ Союзай хабаадалгатайгаар Индидэ баригдажа байһан металлургическа заводой түрүүшын хэдэн мэргэжэлтэд «Запорожсталь» заводто ерэбэ. Тэдэнэй тоодо доменщигууд, булад хайлуулагшад, прокатчигууд, энергетигүүд болон түмэрзамшад бии. Тэдэнэр 6 һарын турша соо Украинска металлургнуудай дүй дүршэлтэй танилсаха юм.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Ойлгууламжын хүдэлмэриие ажахын зорилгонуудтай нягта холбоотойгоор ябуулая!

Таряа хуряалга, гүрэндэ тушаалга республикымнай колхозуудта түлэг дундаа ябажа байна. Энээниие ойрын үдэрнүүдтэ амжалтатайгаар дүүргэхын тула хүдөөгэй парторганизацинууд эмхидхэлэй, ойлгууламжын хүдэлмэрээ улам шангадхаха ёһотой. Таряа хуряалга, тушаалгые үдэр һүнигүй ябуулха, таряагаа гээхэ ябадалтай эрид шууд тэмсэхэ гээшэ партийна организацинуудай шухалын шухала хэрэг болоно.

Гэхэ зуура, республикын олонхи аймагуудта, колхозуудта таряа хуряалга, тушаалга ехээр унжагайржа байна. Арга боломжонууд хүсэд хэрэглэгдэнэгүй, механизмууд бүтээсэ багатайгаар, нэгэл халаан соо ашаглагдана. Эдэ дутагдалнуудые ябууд усадхахын тула зохихо хэмжээ абаха шухала.

Парторганизациин ажал-ябуулга һайжаруулха

—Манай колхоз таряа хуряалгада хүсэд бэлдэнхэй, орооһоной эдеэшэхые хүлеэжэ байнабди, — гэжэ Түнхэнэй аймагай «Путь коммунизма» колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Е. Холбоев августын 30-да аймагай колхозуудай түрүүлэгшэнэрэй, партийна организацинуудай секретарьнуудай, комбайнаар хуряалга эмхидхэгшэдэй зүблөөн дээрэ согтой дорюунаар хөөрэһэн юм.

Тэрэ үедэ тус колхоз нэгэшье гектар хадаагүй, нэгэшье центнер орооһо гүрэндэ тушаагаагүй байгаа. Арбаад сүүдхын үнгэрбэшье, тэндэ хубилалта болоогүй гэжэ сэхэ хэлэхэ хэрэгтэй.

«Путь коммунизма» колхоз амяарлан хуряаһан хэбэртэй болохын тула сентябриин 5 болотор миин 30-аад гектар хадаад. комбайнаар сэхэ хуряажа эхилхэ сагаа хүлеэжэ байгаа бшуу.

Сентябриин 4-дэ комбайнаар сэхэ хуряажа эхилһэн байна. Тэрэ үдэр хоёр. комбайн, хоёрдохи үдэртэнь 3 комбайн хүдэлөө. Комбайнуудай хүдэлжэ эхилхэдэ, колхозой центральна ток таряа тушаажа абахаар бэлэн болоогүй байшоо. Эндэ тодхогдоһон «ВИСХОМ» сушилка сэбэрлэгдээгүй, шалгагдаагүй дээрэһээ, энергиин үгыһөө хүдэлөөгүй. Ороохо сэбэрлэхэ веялкэ зернопульт хоёрынь баһал хүдэлжэ шадахагүй байба. Иимэ ушар хоёрдохи үдэртэншье үзэгдөө.

Складые даагша Д. Баганов түрүүшын үдэр комбайнһаа ерэһэн орооһо тушаажа абахаяа аросаад, комбайнуудынь зогсохо баатай болоһон байха юм.

— Орооһо сэбэрлэхэ, хатааха нэгэшье машинын хүдэлөөгүйдэ нойтон орооһо тушаан абажа шадахагүйб,—гэжэ нүхэр Баганов мэдүүлдэг байба. Энэ үдэр ток дээрэ хүдэлмэрилхөө ерэһэн 7—8 хүн иишэ тиишээ мигин ябажа сагаа үнгэргөө.

Хоёрдохи үдэртөөшье горьтой хубилалта болоогүй. Хүдэлжэ байһан 3 комбайнһаа хахад үдэр үнгэртэр нэгэшье орооһон складта ороогүй. Юундэб гэхэдэ, автомашинын үгы дээрэһээ комбайнһаа гараһан орооһон поли дээрээ адхагдажа байба.

Иимэ эмхигүй байдал 2-дохи бригадыншье поли дээрэ үзэгдэнэ. Сентябриин 5-да орооһо сэбэрлэхэ нэгэшье машина тэндэ байгаагүй.

— Гараар эрьюулдэг гурбан веялкэ заһагдаад, дарханай газаа хэбтэнэ, асаржа тодхохо юм бэзэбди, — гэжэ бригадир С. Балбанов һанаа амараар хөөрэнэ. Комбайнһаа орооһо зөөхэ гэхэдэ, колхозой хоёр машинань һара үлүү саг соо заһабарилагдаха хэбэртэй хэбтэнэ. Нүхэр Хорёновой ябуулдаг гурбан тонныи автомашина слесариин үгы дээрэһээ заһабарилагданагүй. Колхозой автослесарь Захаров өөртөө үбһэ сабшахаяа ошоһоор 3—4 хоножо байнхай. Энээн тухай нүхэр Холбоев һайн мэдэбэшье, хэмжээ абанагүй.

Колхозой таряа хуряалгада муусаар бэлдэжэ байһые харабашье, тэндэхи партбюро, тэрэнэй секретарь нүхэр Ц. Ябжанов (өөрөө колхозой агроном юм) энэ асуудалаар хаһа саг соонь зохихо хэмжээ абаагүй. Ургасаяа хуряажа байһан колхознигуудай дунда ниитэ-ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулагданагүй. Партбюрогой зүгһөө агитаторнуудые томилоогүй, социалистическэ мүрысөө эмхидхээгүй байна. Ток дээрэ хүдэлмэрилдэг колхознигууд үдэрэйнгөө даалгабариие, хэһэн ажалайнгаа дүнгүүдые мэдэдэггүй байһаар.

Харуулан ойлгуулха агитацида анхарал хандуулагданагүй. Колхозой алишье бригадын ток дээрэ уряа лозунг, плакадуудые олохогүйт. Ханын газета, «Дайшалхы хуудаһан» гаргагданагүй.

КПСС-эй айком комбайнаар хуряалгые эмхидкэгшэд болгожо КПСС-эй гэшүүд нүхэд Б. Ябжанов, Л. Балдуев гэгшэдые энэ колхоздо эльгээһэн юм. Теэд эдэ нүхэдэй хэһэн юумэнь харагданагүй, колхозой ток комбайн хоёрой хоорондо ябаһаар сагаа барана.

Энэ колхоз мүнөө жэл 1476 гектар таряа хуряаха түсэбтэй. Мүнөө эндэ МТС-эй табан комбайн хүдэлжэ захалаа. Тиимэһээ комбайн бүхэниинь 300 гектар хуряаха ёһотой болоно. Хуряалгые түргэдхэхын тула комбайнуудые түхэреэн сүүдхэ соо хүдэлгэхэ хэрэгтэй. Теэд колхозой партийна организаци болон правлени комбайнуудаа хоёр халаан соо хүдэлгэхэ тухай һанаархаһашьегүй.

Хуряалга дээрэ ушарһан гээгдэлээ дары усадхаха, колхознигууд, механизаторнуудай дунда социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, ургасаяа гээлтэ хоролтогүйгөөр хуряажа абаха гээшэ колхозой парторганизациин хойшолуулашагүй шухала зорилго болоод байна.

Д. Цыбикжапов,
манай корр.

Агитаторнуудай хүдэлмэриин аша үрэ

Таряа хуряалга, тушаалгаяа богонихон болзор соо эмхитэй һайнаар дүүргэхэ гэһэн эрмэлзэлгэтэйгээр Хориин аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд ажаллажа байна. Мүнөө энэ колхоздо бүхы дээрээ 400 гаран гектар таряан хуряагдаа, тэрэнэй зуу гаран гектарынь амяарлан хадагдаба.

Механизаторнуудай, колхознигуудай дунда социалистическэ мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрүүлэгдээ. Комбайнернууд О. Хусаев, К. Доржиев мүрысөөндэ түрүүлжэ, амжалта туйлажа байнхай. Тэдэнэр 8 гектар нормотой аад, үдэр бүри 14—18 гектар хүрэтэр таряа эрхим шанартайгаар хуряана.

Колхозой партийна организаци ургаса хуряажа байһан хүнүүдэй дунда ойлгууламжын хүдэлмэри һайнаар ябуулна. Агитаторнууд Лодойбалов, Кудрявцева гэгшэд колхознигуудтай ходо хөөрэлдөө хэдэг, «Дайшалхы хуудаһа», «Молни» сагсагтань гаргадаг. Социалистическэ мүрысөөнэй дүнгүүд табан хоног бүри соносхогдон, ханын һониндо, показателиин доскада бэшэгдэдэг байна.

Жаргаланта нютагтахи полевой стан һайнаар түхеэрэгдэнхэй. Тэндэнь үдэр бүри шэнэ газетэнүүд, журналнууд асарагдажа байдаг. Колхозой библиотекэ нүүдэл библиотечкынгээ номуудыень недели бүри һэлгэдэг байха юм.

Партийна организациин секретарь нүхэр Цыбиков агитаторнуудтаа ходо туһалдаг, семинар, зүблөө зарлажа, **хөөрэлдөө хэхэ асуудалнуудыень тодорхойлдог.**

Шадамараар эмхидхэгдэһэн мүрысөөнэй ашаар Кировэй нэрэмжэтэ колхозой ажалайнь бүтээсэ дээшэлээд, Үдын МТС-эй харьяата колхозуудай дунда таряа хуряалгаараа түрүүлжэ ябана. Энэ колхозойхид таряа хуряалгаяа сентябриин 20 болотор дүүргэхын түлөө шангаар тэмсэжэ байна.

Ц. Дандаров, манай корр.

Һайшаалтай үүсхэл

Ургаса хуряалгые, гүрэндөө таряа тушаалгые улам түргэдхэхэ зорилгоор Мухаршэбэрэй аймагай «Коммунизм» колхозой партийна организаци колхознигуудай урма хэшээлые улам дээшэлүүлхэ гэжэ шиидэһэн байна. Ургаса хуряажа байгаа колхознигуудай абаха ажалай түлөөһые ехэ болгохо гэһэн парторганизациин үүсхэлые колхозой правлени бүримүһэн дэмжээ.

Хуряалгада ябагшадай олоһон ажалта үдэр бүхэндэ сентябриин 1-һээ эхилжэ 3 түхэриг мүнгэн, 3 килограмм таряан үгтэхэ болонхой. Тэжээл бэлэдкэжэ байһан колхознигууд мүн лэ иимэ түлөөһэ абаха юм.

— Үбһэ тэжээл бэлэдхэгшэдтэ сентябриин 1-һээ хойшо хуряаһан үбһэнэй 30 процент хүрэтэр үгтэхэ юм,—гэжэ парторганизациин секретарь нүхэр К. Ревенский хөөрэнэ. Эндэхи колхознигууд хүдөө ажахын продуктнуудые гүрэндөө түсэбһөө гадуур тушааха уялга абанхай. Тэдэнэр 3 мянган пүүд таряа, 700 центнер һү, 1300 центнер хартаабха, 250 центнер овощь түсэбһөө гадуур тушаахын тула оролдосотой, габшагайгаар ажаллажа байнад.

Эмхидхэлэй болон ойлгууламжын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулһанай ашаар эндэ тэжээл бэлэдхэлгэ, һү һаалга бараг һайнаар ябажа байнхай. Ургаса хуряалга, гүрэндэ таряа тушаалга муу бэшээр эмхидхэгдээд, түлэг дундаа ябуулагдажа байна. Колхозой коммунистнууд, комсомолецууд болон агитаторнууд таряа хуряалгые сентябриин 20 болотор дүүргэхэ гэһэн уялгаяа бэелүүлхын түлөө тэмсэнэ.

«Коммунизм» колхозойхидой һайшаалтай үүсхэлые аймагай бүхы колхозууд дэмжэжэ, ажал хүдэлмэреэ түргэдхэхын тула зохихо хэмжээ абажа байна. Жэшээнь, «Гигант» колхозой гэшүүд баһал иимэрхүү хэмжээнүүдые хараалаад, хуряалгаяа түргэдхэхөөр шиидэнхэй.

М. Фалилеев.

Түрүү комбайнернууд шан абаба

Ново-Брянска МТС-эй хүдэлмэришэдэй дундаһаа комбайнернууд Базик Низамеев, Владимир Жерлов гэгшэд суутай болонхой.

Тэдэнэр МТС-эйнгээ бусад механизаторнуудтал адляар тус бүридөө ехэ уялгануудые абаад, мүрысэн ажаллана.

Эдэ комбайнернууд хуряалгын түрүүшын үдэрһөө эхилжэ бүтээсэеэ дээшэлүүлнэ. Комбайнер Низамеев «Коммунар» маркын комбайнаар үдэр бүри 8 гектар хуряаха нормотой аад, 29 гектар хүрэтэр һайн шанартайгаар хуряадаг.

Комбайнер Владимир Жерлов «Сталинец-6» маркын комбайнаар үдэр бүри 12 гектарай таряае хуряаха нормотой юм. Машинадаа техническэ харууһа һайнаар хэдэг, ажалаа зүбөөр эмхидхэдэг дээрэһээ үдэрэй **30—35 гектар таряа хуряажа, бусад механизаторнуудта жэшээ харуулна.**

Амжалта туйлаһан түрүү комбайнернуудта МТС-эй дирекци, парторганизаци мүнгэн шан барюулба.

Ф. Иванов.

„Агитаторай блокнодой“ ээлжээтэ номер

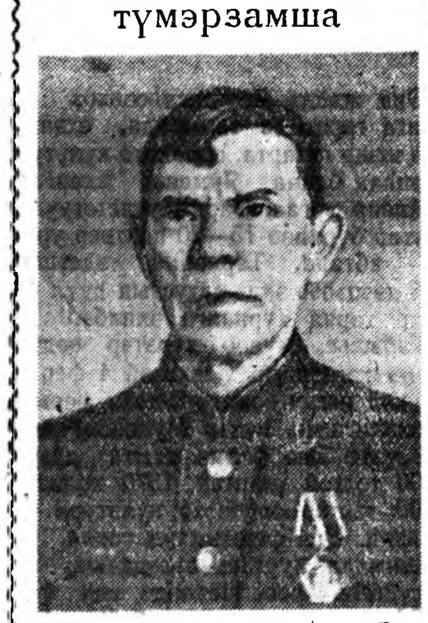
Партиин областной комитедэй пропаганда ба агитациин таһагай орган—«Агитаторай блокнодой» ээлжээтэ номер хэблэгдэн гараба.

Хөөрэлдөө хэхэ материалнууд гэһэн бүлэг доторнь КПСС-эй Улан-Удын горкомой секретарь нүхэр Ц. Дондуковой «Предприятинуудта ажалай журам бэхижүүлхэ» гэһэн статья толилогдоо. «Колхозно **мал һүрэгтэ садхалан ба дулаан үбэлжэлгэ бэлэдхэхэ»** гэһэн гаршагтай Прибайкальска аймагай Чкаловай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр И. Лисинэй статья толилогдоо. Мүн Кабанскын МТС-эй главна инженер нүхэр С. Ширинкинэй «Хуряалга дээрэ МТС-эй техникые бүтээсэ ехэтэйгээр хэрэглээ» гэһэн статья гараба.

Түрүү дүй дүршэлэй трибуна гэһэн бүлэг соонь Мухаршэбэрэй аймагай «Улаан Шулуута» колхозой ахалагша хонишон Б. Нимаевагай «100 эхэ хонинһоо 129 хурьга» гэһэн бэшэг толилогдоо.

Мэргэжэлтын зүбшэл гэһэн бүлэг доторнь хүдөө ажахын наукануудай кандидат Л. Николаевай «Бороотой үдэр тэжээл бэлэдхэхэ тухай» гэһэн статья толилогдонхой.

Үнинэй түмэрзамша

Бүри залуу наһатайдаа Василий Андрианович Лукачов түмэр замда ажаллажа эхилээ һэн. Тэрэ гэһээр аяар 50 шахуу жэл үнгэрөө. Мүнөө нүхэр Лукачов Наушки станциин техническэ харууһалгын пунктын мастераар ажаллана.

Үндэр наһатай болобошье, Василий Андрианович ажалай һайн жэшээ харуулһаар. Гадна, нүхэр Лукачов коллективэйнгээ ниитын ажалда эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг юм.

Нүхэр Лукачов уралан наринжуулгын дурадхалнуудые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлгэдэ анхаралаа ехээр хандуулна. Мүн өөрөө хэдэн иимэ дурадхал оруулжа, олон мянган түхэригэй арьбалалта хэһэн байна.

Олон жэлэйнгээ жэшээтэ ажалай түлөө Василий Андрианович Ленинэй орденоор шагнагдаһан, хэды дахин элдэб шангуудта хүртэһэн байна.

Мүнөө нүхэр Лукачов пенси абаха наһандаа хүрэбшье, ажал хэжэ ябаһаар.

— Пенси абаад, миин байха аргагүйб. Бэемни үшөө һайн, тиимэһээ ажаллажа байхаб,— гэжэ Василий Андрианович хөөрэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: В. А. Лукачов.

А. Сурмач.

Үбгэн колхознигуудай ажал

Августын нэгэ үглөөгүүр арюухан наранай һаяхан гаража байһан үе. Гурбан үбгэд сагаан һахалнуудаа сайбалзуулан, **колхозой правлени тээшэ ошожо ябаба. Үе-үе болоод лэ шанга шангаар энеэлдэнэ.**

—**Мүнөө жэлдэ таряа эдихэбди даа, таряагаа машинаар, тэргээр тээхэл байхабди,—гэжэ Данзан Шагдуров хөөрэнэ.**

—Нээрээшье эдихэл байхабди, минии тарнан яһала бүдүүн колостой. Данзан, намда булигдахашни ёһотой. Гектар бүриин 15—17 центнер абахал байхаб,—гээд хойнонь ябаһан Ринчин үбгэн гааһаяа һоросогооно.

Эдэ нүхэднай хэд бэ гэжэ һонирхохо байхат. Закаменай аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой дала гаран наһатай үбгэд гээшэ. Эдэнэр колхозойнгоо колхоз болохоһоо хойшо ниитын ажалда хабаадалсаһан байха юм. Үбгэрөө, хүгшэрөөбди, хүл гараа амаруулхамнай гээд һуудаггүй хүнүүд даа.

Аяар үбэл байхада колхозой түрүүлэгшэ Бальжи-Нима Шаралдаев **эдэ колхознигуудта ажалай шанарые шалгаха даабари үгэһэн байгаа. Хабарай** тарилгын үедэ эдэ үбгэд өөһэдынгөө уялгые дүүргэжэ шадаа. Колхозойнгоо тарилгын талмайе гурбан үбгэд хубаажа даагаад, зундаа эрхимээр харууһалһан байна. Мүн үбһэ хуряалгын хүдэлмэридэ хабаадалсаа. Аса тармуур заһаха, һүри сомоонуудай шанарые шалгаха гэхэ мэтэ хүдэлмэри хэдэг.

Колхознигууд эдэ эдэбхитэй үбгэдөө «манай агрономууд» гэжэ өөһэд хоорондоо нэрлэдэг болонхой. Мүнөө «үбгэдэй полинууд» дээрэ элбэг баян ургасатай таряан эдеэшэжэ жэгдэрэнхэй. Үбгэдэй ажал хүндэтэй: ургаса хуряалгын шанарые хинан хаража, шалгажа байха үүргэтэй.

Тингээд лэ Данзан Шагдуров, Ринчин Цыдыпов, Бадмажаб Ендонов тэрэ үглөөгүүр ургаса хуряалга тухай колхозойнгоо түрүүлэгшэтэй хөөрэлдэхэеэ ошожо ябаа бэлэй. Колхоздо 25 жэл үлүүтэй саг соо хүдэлмэрилһэндэнь эдэ үбгэдтэ колхозой правлени һара бүри 15 ажалта үдэр үгэхэһөө гадна, ажал хэһэнэйнь зэргээр ажалта үдэр бэшэдэг юм.

В. Очиров.

ХЭБЛЭЛЭЙ ШЭНЖЭЛЭЛ

Хони үсхэбэрилгын шухала асуудалые мартана

Иволгын аймаг хонин ажалаа ашаг олзо ехэтэй һалбари болгохоор ехэ арга боломжотой байһаниинь мэдээжэ. Теэд хонидые олоор үсхэбэрилхэ, тэдэнэй үүлтэрые һайжаруулжа, нооһо болон мяха ехээр абаха хэрэгтэ анхаралаа багаар хандуулдаг, хонидые үбэлдөө хурьгалуулха, искусственна аргаар хаһа саг соонь үрэжүүлхэ дурагүй байһан баримтанууд энэ аймагай зарим колхозуудта үзэгдэһөөр.

Тиин хабар орой хонидоо хурьгалуулдагай муу хойшолонгууд урда жэлнүүдтэ үзэгдэһэн юм. Хурьгадынь олоороо гарзалһан, үлүү хүдэлмэри гараһан байгаа.

Гэхэ зуура, аймагай зарим түрүү хонишод нёдондо зунай элдин сагта хонидоо искусственна аргаар үрэжүүлээд, үбэлдөө хурьгадые олоор абажа, бүрин бүтэн түлжүүлһэн, тэдэнһээ ехэ нооһо хайшалжа колхоздоо баян олзо доход оруулһан байгаа. Мүнөө хурьгадынь тобир тарган, бэеэ хүсэнхэй.

Энээниие һайн мэдэжэ байбашье, партиин Иволгын айкомой ба аймгүйсэдкомой орган—«Красная Иволга» газетэ хонин ажал тухай үсөөн ба халирхайгаар бэшэнэ. Энэнь юун дээрэһээ харагданаб? «Красная Иволга» газетын хуудаһануудые май һараһаа хойшо ираад харахада, энэ асуудалаар нэгэшье үгэ бэшээгүй байтараа, харин гэнтэ нойрһоо һэриһэн юумэндэл аяар августын 24 болоһон хойно: «Хонидые искусственнаар үрэжүүлхэ аргые үргэнөөр нэбтэрүүлээ» гэһэн гаршагтай түрүү бэшэг үгөө. Теэд тэрээн соогоо:

«Манай аймагай эрхэ байдалай ёһоор хонин ажал — малажалаймнай гол һалбари болоно. Ажахынгаа энэ шухала һалбариие амжалтатайгаар хүгжөөхэ хизаарлашагүй ехэ арга боломжотойбди. Малай бэлшээрээршье, бардам хүрэхэ үбһэ тэжээл бэлдэхэ сабшалангааршье элбэгбди. Колхозуудтамнай дүй дүршэл ехэтэй, өөрынгөө ажалда дуратай хонишодшье олон... Хонидой тооe олошоруулжа, тэрэнэй ашаг үгэлгыень ехэдхэхэ арга боломжонуудай нэгэниинь — искусственна аргаар үрэжүүлхэ, хурьгадые үбэл-хабартаа эртүүр олоорнь абаха хэрэг болоно... Хонидые август—сентябрь һаранууд соо искусственна аргаар ороондо оруулхада эгээл таатай юм...»—гэжэ яһала зүбөөр бэшэһэн байна.

Гэбэшье, тус газетэ түрүү бэшэг үгэжэ һанаагаа амаршоод, хонидой ямараар ороондо оруулагдажа, искусственна аргын хэр зэргээр хэрэглэгдэжэ байһан тухайда саашадаа юушье бэшэхэеэ болишоһон шахуу байха юм. Энээн тухай бэшэһэн юумыень тоолобол: тэрэ түрүү бэшэг үгэһэн номертоо "Сталинай нэрэмжэтэ колхозой зоотехник нүхэр Славинагай «Бүхы эхэ хонидоо үбэл хурьгалуулдаг болоё» гэһэн багахан статья, августын 30-най номерто «КПСС-эй айкомдо» гэһэн гаршаг доро «Аймагай колхозуудта хонидые искусственна аргаар үрэжүүлгын ябаса тухай» гэһэн тогтоол толилһонһоо ондоо юумэ юушье олохогүйт.

Иволгын аймагай колхозуудта хонидые ороондо оруулха хүдэлмэриин ямар байһан тухай бэшэхэ юумэн үгы байгаа гү? Тиимэшье бэшэ. Хонидые искусственна аргаар үрэжүүлгэ муугаар ябуулагдажа байна. Жэшээнь, сентябриин 1-нэй мэдээгээр Иволгын МТС-эй харьяата колхозууд хонидые ороондо оруулха түсэбые миин 19,7 [...] Саянтын МТС-эй харьяат[...] зууд оройдоо 1,6 процент [...] гэһэн байгаа. Тэрэ мүртөө [...] булта искусственна аргаар [...] лэгдээ бэшэ, харин зари[...] хусада табигдаһан байха [...] лэй арбан хоног соо энэ хү[...] һайжаруулагдажа шад[...] байһаар. Сентябриин 10-на[...] гээр, хонидые ороондо ору[...] сэб аймаг соо 10,7 процент [...] гэгдээ.

Зарим колхозуудые абаж[...] бэл иимэ байна: Кировэй н[...] тэ колхозой 800 эхэ хонид[...] 140-ниинь ороондо орсо. [...] отаранууднаань байтагай, [...] хонидой отарын хурьгадшье [...] хүрэтэр илгагдаагүй, эхынгэ[...] томо болошоһон аад, хүхэж[...] Колхозой зоотехник нүхэр [...] эдэ дутагдалнуудые эрид зай[...] орондо, «хониднай ороондо [...] болоогүй» гэһэн шалтага[...] даад һууна. Мүн Ст[...] нэрэмжэтэ колхоздохи иску[...] на аргаар үрэжүүлдэг хоёр [...] нэгэниинь һаяхан (сен[...] 3—4-нэй үеэр) ажаллажа [...] аад, үшөөл муугаар хүдэ[...] гөөдэнь хүдэлөөдүй байһаар. Энэ колхоздо 900 гаран эхэ [...] миин 140-өөд шахуунь үрэ[...] дэнхэй.

Эдээхэн хэды баримтануу[...] харахада, Иволгын аймагта [...] хала хэрэг «өөрөө бүтэхөөр» [...] донхой гэхээр болоно. Теэд [...] гай газетэ энээн тухай юу[...] шэнгүй, һанаа амархан һуу[...] тэй аал?

Тэрэ дурсагдаһан түрүү [...] соогоо энэ хүдэлмэри һайнаар [...] хэхэ тухайда ехэ ехэ уряал[...] хэжэ, зорилгонуудые табяад, [...] дэрынь мартажархёо. Энэнь [...] руулнаб гэхэдэ, тус газетын [...] циин колхозууд болон МТС[...] нягта холбоо барисаагүй ба[...] гэршэлнэ.

Сталинай нэрэмжэтэ ко[...] нёдондо жэл хонидые иску[...] аргаар үрэжүүлгын һайнаар [...] лагдажа, үбэлдөө олоорнь [...] луулжа байһые түрүү бэшэг[...] дорхойгоор харуулһан аад, мүнөө тэрэ колхоздо хонидые[...] до оруулха хэрэгэй болошогү[...] байхадань тус редакциин һо[...] гүйнь ехэ гэмшэлтэй, гайха[...] байна. Нээрээшье, энэ газ[...] хажуудаа байһан колхоздо [...] гүй гү, али колхозуудайнга[...] ла ажал хэрэгтэ дан тунайта[...] тэдыгээр хандадаг гү? гэж[...] маар болоно.

Аймагай газетэ хонидые [...] до оруулха хэрэгтэ хаж[...] һээнь хараад һуугшын үүргэ[...] гэдэг болоо гээшэ гү гэжэ [...] алдахаар болоно.

Үбэлдөө хурьгадай байха [...] нуудые бариха, бэлдэхэ тух[...] һал дуугай байһаар.

«Красная Иволга» газетэ [...] туунуудаа энэ дары, за[...] удаарангүй заһаха уялгатай [...] хонишодой дүй дүршэл тух[...] нөөр бэшэхэ, искусственна [...] хонидой хэр үрэжүүлэгдэж[...] һан тухайда, хурьгадай үбэл[...] байрануудай шэнээр б[...] жа, заһабарилагдажа байһа[...] үдэр бүри харуулха, дутуу [...] нуудые эрид шангаар эл[...] шүүмжэлжэ, хүндэтэ үүргэ[...] лүүлхэ гээшэ бүхы газет[...] уялга болоно.

Тобшо һонинууд

✪ Курумканай дунда ба Галтайн долоон жэлэй һургуулиин һурагшад Молотовой нэрэмжэтэ колхоздо ехэ туһаламжа үзүүлнэ. Үбһэ хуряалгада 100 гаран һурагшад хабаадалсана. Эрхитэ Гатапов, Климент Жамьянов, Эля Эрхитуева, Вера Павлова, Василий Ширеторов ба бусад үдэрэйнгөө даалгабари 120 процент дүүргэжэ, ажалай һайн жэшээ харуулна.

О. Намжилов.

✪ Һаяхан Яруунын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхоздо шэнэ пекарни баригдажа дүүргэгдээ. Энээнһээ урда тус колхоз хилээмэеэ гэрэй эзэн эхэнэрнүүдтэ, гэртэнь барюулдаг һэн. Мүнөө энэ пекарнида үдэрэй 2—3 центнер хилээмэн баригдана. Эндэхи бригаданууд, фермэнүүд хилээмээр таһалгаряагүйгөөр хангагдадаг болоо.

Ц. Дымчиков.

✪ Энэ жэлдэ Сэлэнгын аймагай «Коммунизм» колхоз малаа типовой байраар хангахын түлөө ехэхэн анхарал хандуулна. Колхозой центртэ дүтэ шадар 500 эхэ хонидой байха 2 типовой байра баригдаа. Хонхо гэжэ нютагта эхэ хонидой байха байрын барилга дүүрүүтэй байна. Мүн үүлтэртэ малай һүнэй-то[...] фермын байра бар[...] жа байнхай. Энэ б[...] дотор электрын [...] үнеэ һааха, тэжээ[...] луулха ба бусад [...] радууд тодхогдохо [...]

С. Шар[...]

✪ Самба Жиг[...] вич Жигмитов 72 н[...] тай. Үндэр наһата[...] колхознигые Тор[...] аймагай «Улаан [...] ри» гэжэ хүдөө [...] хын артелиинхид [...] тадаа танидаг, [...] дэг юм. Мүнөөшье [...] ба Жигмитович [...] ажалда эдэбхитэ[...] хабаадалсадаг. Энэ [...] даа С. Ж. Жиг[...] колхоздоо үбһэ саб[...] саһан байна.

С. Цыден[...]

100 тонно һү түсэбһөө гадуур

Малажал манай колхозой ажахын гол һалбари болоно. Тиимэһээ гүрэндэ һү, нооһо, мяха ба бусад продуктнуудые худалдажа, тушаажа ехэхэн олзо олодог байнабди.

Мүнөө жэл эдэ продуктнуудые гүрэндэ тушааха ба худалдаха түсэбөө болзорһоонь урид үлүүлэн дүүргэжэ, колхознай аймаг соогоо түрүү зэргэдэ гараа. Энэ түрүүшынгээ амжалтаар һанаагаа амархагүй гэжэ манай малшад шиидэнхэй.

Түсэбһөө гадуур 12 мянган тонно һү мүнөө жэл гүрэндэ тушааха гэһэн манай республикын хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй социалистическэ уялгые дүүргэлсэхын тулада колхозоймнай һүнэй-товарна фермынхид үшөө 100 тонно һү түсэбһөө гадуур тушааха уялга абанхай.

Һаалишаднай абаһан уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэнэ. Августын 25-да манай колхоз гүрэндөө 55 тонно һү түсэбһөө гадуур тушааба. Мүнөө үнеэднай ногоон конвейертэ таригдаһан культурануудые, кукурузын ногооe, корнеплодуудые эдижэ, һүн ехээр һаагдадаг болоод байна. Энэ үедэ һү һаалгаяа эрид дээшэлүүлхэ хэрэгые колхозоймнай правлени, партийна организаци ба бүхы малшад шухалын шухала зорилго болгон табинхай.

100 тонно һү түсэбһөө гадуур гүрэндэ тушааха уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэхэмнай лабтай.

А. Даненберг, Баргажанай аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ.

Һаалишадай амжалта

Һү һаалгые дээшэлүүлхын түлөө Зэдын аймагай колхозуудай дунда дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ Кировэй нэрэмжэтэ колхоз түрүү зэргэдэ ябана. Тус колхоз энэ жэлдэ үнеэн бүриһөө 1400 литр һү һааха түсэбтэй аад, ажахын жэлэй эхинһээ хойшо үнгэрһэн 11 һарын туршада 1361 литр һаагаад байна. Иигэжэ энэ колхоз һү һааха түсэбөө 102,6 процент дүүргэбэ. Мүнөө колхозой малшад һү һаалгые улам дээшэлүүлхын түлөө оролдоно. Хэрбээ август һарын хоёрдохи арбан хоногто үнеэн бүриһөө 45,2 литр һүн һаагдаһан байгаа һаа, гурбадахи арбан хоногто 48,2 литр һаагдаа.

Колхозой һаалишадай үнэн сэхээр ажаллаһанай ашаар һү һаалгын түсэб амжалтатайгаар дүүргэгдээ. Колхозой 26 һаалишадай 20-ниинь тус бүридөө 1000 гаран литр һү һаагаа. Тэдэнэй тоодо һаалишад Д. Жалцанова 1912,9 литр, Ч. Данзанова 1636,7 литр, Л. Намсараева 1467, Б. Цыбенова 1413,8 литр, С. Сосорова 1407,3 литр һү һааһан байна. Эдэ һаалишад абаһан уялгаяа үни хада дүүргэнхэй.

Мүнөө колхозоймнай һаамхай үнеэдэй гүүртэнүүд зуһаланһаа намарайнгаа бэлшээри дээрэ гаргагдажа байна. Эндэ үнеэд зелёнко бардамаар эдихэһээ гадна, хуряагдаһан кукурузын талмай болон сабшалан дээрэ ургаһан хэнзэдэ бэлшэнэ. Һаалишад үнеэдые иигэжэ һайнаар эдеэлүүлжэ, намар, үбэлэй үедэшье һү схээр һааха зорилготой.

Ц. Балданова.

Мысовая станциинхид һарынгаа түсэбые үлүүлэн дүүргээ

Зүүн-Сибириин түмэр замай Мысовая станциинхид абаһан уялгаяа дүүргэлтэ болгон ашаа тээхэ түсэбөө август һарада 185,4 процент дүүргээ. Ашаа тээхэ түсэбөө станциин хүдэлмэришэдэй амжалтатайгаар дүүргэхэ хэрэгтэнь Клюевскэ модоной заводойхид ехэ туһа хүргэбэ. Тэдэнэр олон зуун вагон хюрөөдэмэл модо түсэбһөө гадуур ашажа, оронойбарилгануудта эльгээгээ.

Узелай халаанайхид вагонуудай миин байлгые бага болгохо зорилгоор хоорондоо мүрысэжэ, энэ талаар бага бэшэ юумэ хээ. Станциинхидай иимэ тэмсэл хэһэнэйнь эсэстэ вагонуудай миин байлгые хороохо түсэб 123 процент дүүргэгдээ. Станциин хүдэлмэришэд үбэлые бэлэдхэл түгэсөөр угтахын түлөө ехэ хүдэлмэри ябуулжа байна.

В. Полухин.

Агын национальна округто

ХОЁР ХОНИШОНОЙ МҮРЫСӨӨН

«Коммунизм» колхозой хонишон Долсон Балданова, Бурят-Монголой АССР-эй Зэдын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхозой хонишон Бато Чойбсонов гэгшэд хоёрдохи жэлээ мүрысэжэ ябана. Тэдэнэр бэшэг бэшэлсэдэг, өөһэдынгөө амжалта тухай хөөрэлдэдэг, дүй дуршалаа халан абалсадаг байна.

Энэшье жэлдэ Долсон Балданова даажа байһан хонидһоо ехэ нооһо хайшалжа абаба. 503 толгой нарибтар нооһотой эхэ хонин бүриһөө 4,7 килограмм нооһо хайшалаа. Бүхыдөө колхоз дээрэ хонин бүриһөө 3,1 килограмм нооһон абтаһан байгаа. Тус колхоз гүрэндэ ехэ нооһо тушааһан ба худалдаһанай ашаар нэгэ миллион түхэригһөө үлүү ехэ олзо оруулба.

АМЯАРЛАН ХУРЯАЛГЫН ТҮРҮҮШҮҮЛ

Могойтын МТС-эй трактористка Цыжип Арсаланова, лафетнэ жаткын машинист Бальжинима Нимаев гэгшэд Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой таряа хуряалга дээрэ ажаллаха зуураа, һайн жэшээ харуулна. Тэдэнэр үдэр бүри 20—30 гектар шэнииисэ амяарлан хуряажа абана. Һаяхан КПСС-эй Читын обком ба областной Соведэй гүйсэдком таряа амяарлан хуряалгын эдэ түрүүшүүлые тус бүриинь часыгаар шагнаһан байна.

ШЭНЭ КУЛЬТБАЗАНУУД

Бурят-Монголой колхозуудай жэшээгээр Агын округ дотор олон культбазанууд баригдажа байнхай. Түрүүшын культбаза 1955 ондо Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо баригдаһан юм. Энэ жэлдэ Хрущевой, Маленковой, Сталинай (Алхана) нэрэмжэтэ колхозуудта культбазанууд баригдаба. Культбазануудта клуб, медицинскэ пункт, бани, магазин түхеөрэгдэнхэй. Культбаза бүхэн малажалай 15—20 бригада, фермэнүүдые хангадаг болонхой.

ҺАЙШААЛТА ЖЭШЭЭ

Ононой хонинай совхозой дэргэдэхи эхин һургуулиин багша Агей Георгиевич Золотухин зунайнгаа амаралтын үедэ тус совхоздо туһаламжа үзүүлһэн байна. Энэ нүхэр өөрөө самоходно косилка заһажа, тэрээгээрээ 500 гектар үбһэ сабшаһан юм.

ТҮСЭБӨӨ ДҮҮРГЭБЭ

Дугар Дамбиевай хүтэлбэрилдэг комсомольско-залуушуулай үбһэ хуряалгын агрегат сезон соогоо 2500 гектар үбһэ сабшаха уялга абаһан юм. Залуушуул абаһан уялгаяа саг соонь дүүргөө. Мүнөө энэ агрегат Кировэй нэрэмжэтэ колхоздо үшөө 500 гектар сабшалан хуряаха уялга абанхай.

В. Аслезов.

Туймаза-Омск гэһэн нефтепроводой участок Курганска областьдо баригдажа байна. Мүнөө хоёрдохи ээлжээнэйнь барилга эхилэнхэй. Энэ барилгада мүнөө үеын элдэб техникэ хэрэглэгдэнэ.

Барилгын гурбадахи участокто трубопроводые сэбэрлэлгэ эхилээ. Тэрэниие тусгаар «зүлгүүрээр» сэбэрлэдэг байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «зүлгүүрые» хэрэглэхэ бэлэдхэл хэгдэжэ байна.

ТАСС-эй фотохронико.

★ Б. ШАТОНОВ ★

Хонишоной бүлэ

★ ОЧЕРК ★

Нарһан тужын баруун захаар зубшаһан нариихан харгыгаар ашаанай машина тооһо бурьюулан табилуулна. Кузов соо һууһан, сэрэгэй ногоон хүүртигтэй, арадаа үргэбшэтэй, хажуудаа багахан хайрсаг табиһан залуу хүбүүн машинын түргэндэ иишэ тиишэ һабагдан ябаба. Хажуудань һууһан залуу басаган машинын дэншэхэдэ залхуурһандаа «шамдаад хүрэһэйбди» гэнэ.

— Дүтэлжэ ябанабди, — гэжэ нүгөөдэнь харюусаба.

— Та, сэрэгэй албанһаа бусажа ябана гүт? — гэжэ залуу басаганай асуухада:

— Тиигэнэб... Танилсая. Солдат Степан Скворцов, — гэжэ гараа һарбайба.

— Надежда, — гэжэ басаганиинь харюусаба.

Уданшьегүй тэдэнэр үнинэй танилнууд шэнгеэр хөөрэлдэжэ, энеэлдэжэ эхилнэ.

— Урдань эндэ ажаллажа байһан хадаа эндээл үлэхэ юм бээзэт?—гэжэ басаганай асуухада, Степан бодолгото болон:

— Хаана ошохо, юу хэхэеэ үшөө һайн мэдэнэгүйб... Шэнэ барилганууд дээрэ ошоо һаа, һонин лэ байгаа, — гэбэ.

— Манай эндэхи ажал шэнэ барилгаһаа юугээрээ 'илгаатай юм? Модошод шэнэ барилгануудта хэрэглэгдэхэ эгээн шухала юумые—барилгын модо бэлэдхэнэ бшуу. Минии һанахада, тэдэнэр агууехэ барилгын түрүү зэргэдэ ябанал. Энэ леспромхоздоо үлөөд лэ, хани нүхэдтэеэ хабаа нэгэдүүлжэ, эршээ шангадхан ажаллаха бэлэйш даа, — гэжэ Надеждын хэлэхэдэ, Степан «үнэхөөрөөшье, тиимэ хадаа» гэжэ шэбшэн һуугаа һэн.

Машинын түргэндэ үнишье болоһоноо мэдэнгүй пункт хүрэжэ ерэбэ. Степан машинаһаа буугаад, Надеждадэ хандан:

— Зүбтэйл юумэ хэлэбэт... Һаяар сомон ошоходоо, хаана, юу хэхэеэ хөөрүүжэм... Уулзатараа баяртай,— гэжэ гэртээ ошожо амараад, пунктын контородо ерэбэ. «Таниһан хүн талын шэнээн» гэдэг. Степанай үүдэ татажа оромсоорнь: «Ү-ү-ү... Степа... Степан Васильевич! хүрэжэ ерэбэ гүш? Орыш, орыш наашаа... Хаагуур ябаһанаа ерэбэш? Ямар ехэ болошоо гээшэбши! «Үнэн бэеэ бэелжэ, үнэгэн малгайгаа үмдөөл байнаш» —гэлдэн, эндэ сугларатшад баяртайгаар угтаба.

Пунктын модошод Степан тухай һайн мэдэхэ, тэрэниие таниха байһан юм. Сэрэгэй албанда ошохоһоо урид Степан хэды залуушье һаа, пунктын жэшээтэ хүдэлмэришэн байгаа бэлэй. Мүнөө тэндэһээ бусажа ерээд байхадань, тэрэнэй үнинэй нүхэд «шимнай хаана, юу хэхэ хүсэлэнтэй, ямар мэргэжэлтэй болоод ерэбэш»? гэжэ удаа дараалан асуубад.

— Город ошожо, заводто хүдэлхэ хэбэртэйгээр бэшэдэг бэлэйш. Мүнөө яажа байнаш? — гэжэ эндэ байгаашадай нэгэн асуугаадхина.

— Түрүүшээр тиигэжэ бодоһон аад лэ, мүнөө таанартай уулзахадаа ондоо хаанашье ошохогүйгөөр шиидэбэб, — гэжэ Степанай харюусахада:

«Зүб, зүб, маанадтаяал үлэхэ ёһотойш» гэлдэн, нүхэдынь зүбшөөбэ.

Иигэжэ сэрэгэй албанһаа нёдондо хабар ерэһэн Степан Скворцов урда тээнь ажаллажа байһан коллективтээ һөөргөө бусаад, шармайн ажаллажа ороһон байгаа.

Степан түрүүшээр элдэб ажал хэдэг байба. Модо отолхоһоо эхилээд, гэшүүһыень сэбэрлэхэ, модо таллуулха, шэрэхэ гэхэ мэтэ олон янзын хүдэлмэри бэрхээр, түргэнөөр, бүтээсэтэйгээр дүүргэдэг байба. Иигэжэ ажал хэхэдээ дурэтэй, габшагай түргэн байһан тулада, уданшьегүй нүхэдэйнгөө дундаһаа шалгаран мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ ябалсадаг болоо.

Наран гэжэ газарта хүдэлжэ байхадань, пунктын начальник Николай Степанович Бояк нэгэтэ Степанда хандан, иигэжэ хэлэбэ:

— Доодо складай хүдэлмэришэд ехэ гээгдэлдэ оронхой. Тэндэ һайн хүниие табяагүйдэ ажал хэрэгынь заһархаяа болёо. Ши тэндэ ошоо һаа яаха байнаш?

Степан арсабагүй. Тиигээд, уданшьегүй, доодо складта ерэжэ, залуушуулай бригада эмхидхээд, «Үдэр бүри эгээн ехэ бүтээсэ туйлахын түлөө мүрысэе» гэһэн уряа гаргаа һэн.

Залуу наһанай зориг хүсэндэ булигдан эндэхи ажал хэрэг хараа байса һайжаржа захалба. Һарын эсэс багта доодо складай хүдэлмэришэд дээдэ складһаа ерэһэн лэ модые дууһан шахуу поезддо ашажа үрдидэг болоод, циклын графигые хүсэндэнь оруулаа бэлэй.

Иигэжэ ажал хүдэлмэриин амжалтатай һайнаар ябажа захалхада урмашаһан Степан сагайшье ошоһые обёорбогүй. Һалхитай, харалган хабарай үдэрнүүд үнгэржэ, зулгы дулаан зунай саг ерэбэ. Энэ үедэ ойн сэбэр агаарта модо отолон, сээжэ дүүрэн сэнгүү, сэдьхэл дүүрэн золтой арадтаа ашатай туһатай ажал хэжэ ябаха гээшэ ямар һайхан бэ! Зунай тунгалаг үглөөгүүр — хүхы шубуунай донгодожо, хүхэ ногооной бултайн гаража байхада — Степан электрын хюрөө бариад ойдо гаража, үдэшэлэн болотор хоёр нормо дүүргэжэрхёод ерэдэг байба.

**

Тэрэ хабар «Залуушуул, малажалда хүдэлхэеэ гарагты» гэһэн уряа бүхы республика доторнай соностожо, түрүү комсомолецууд болон залуушуул зүрхэнэй зоригоор хото городуудай предприятинуудһаа хүдөө гараад, колхозуудай баялиг бологшо малажалые хүгжөөлсэхын түлөө тэмсэжэ ороо бэлэй.

Мүн Степаншье энээн тушаа хирэ хирэ болоод лэ шэбшэдэг болоо һэн. Нэгэтэ Степан Надеждэтэй золгоходожо, тэдэнэй хоорондо үнэн зүрхэнэй иимэ хөөрэлдөөн болобо:

— Сомоной Соведэй секретариин түшаал 3 жэлдэ даагааб. Муугаар лэ хүдэлөөгүй байхаб. Мүнөө ажалаа тушаагаад, колхоздо гаранхайб. Намтай хамта Любовь Борисова ошолсоо. «Пламя» колхозой гэшүүд болонхойбди. Хонидой нэгэ отара даажа абаад, харууһалжа байнабди. Хони харууһалжа ябахада зохид лэ байна даа, — гэжэ Надеждын хэлэхэдэ Степан «Бишье колхоздо гарахамни ха» гэжэ шиидэбэ.

Наранай элшэ һуларжа, набша намаан хагдарба. Үдэр ошохо бүри хүйтэржэ, намарай тэмдэг үзэгдэбэ. Степан Скворцовой ажабайдалда тэрэ намар ехэхэн хубилалта болоһон юм. Степан леспромхозһоо гаража, Хориин аймагай «Пламя» колхозой гэшүүн болоо бэлэй. Колхознигууд хамтынгаа суглаан дээрэ хэлсэжэ, тэрэниие гэшүүн болгон абахадаа, «ямар мэргэжэлтэйбши, юу хэжэ шадахабши?» гэхэ мэтээр асууба.

— Юушье хэхэб. Модо, түлеэшье отолхоб. Адууһа малшье харууһалхаб,—гэжэ Степан дорюуханаар харюусаад байба.

—Аргал шэбхэ зөө гэбэлнай арсахагүй гүш?—гэжэ наһажаал болоһон колхозник асуугаадхина.

— Ямаршье һаа ажал ха юм. Ажал лэ хадаа хүндэтэй бшуу. Хэлэһыетнай хэхэл байхаб,—гэжэ Степанай харюусахадань «хүдэлмэридэ хүдэршэһэн, ажалда атаршаһан лэ хүн байна» гэлсээд, гэшүүн болгон абахадаа «Гэртэй, малтай, гэрээр дүүрэн хүүгэдтэй болoжо, эндээ бүхөөр түбхинөөрэй» гэжэ юрөөһэн байгаа.

Уданшьегүй, «хоёр залуу колхознигнай айл болобо» гэһэн һонин зугаа дуулаад, нютагай зон ехын ехээр баясажа, Степан Надежда хоёрой үни удаан, зол жаргалтай, һайн һайхан ажаһуухыень хүсөө һэн. Колхозынь залуу айлдаа нэгэ үнеэ үгэһэн юм.

Хүйтэржэ захаламсаар Степан Надежда хоёр 600 толгой хони даажа абаад, Жаргаланта нютагта үбэлжэхөөр ошоһон байгаа.

— Одоол эндэ бэрхэшээл үзөө бэлэйбди даа,—гэжэ тэдэ хоёр мүнөө хөөрэлдэг. Жаргаланта нютагта колхоз хонидые үбэлжүүлдэг заншалгүй байһан юм. Тиимэһээ эндэ хонидой байха хорёо хашаа хомор, үбһэ тэжээл дутамаг мүртөө холоһоо асарагдаха ёһотой байба. Задагай зайдан газарта нүүжэ ерэһэн залуу хонишод түрүүшын бэрхэшээлнүүдһээ тунхаряагүй. Колхозой правлениин эльгээһэн туһалагшадтай хамта түбхын түрүүн хорёонуудаа заһаха, хашаануудаа дулаалха хүдэлмэри хэһэн юм.

Январь һарын янгинама хүйтэнэй үеэр тэдэнэй харууһалдаг хонид хурьгалжа, бүришье бэрхэтэй үе ерэһэн байгаа.

— Унтан хэбтэнгүй ябагша һэмди,—гэжэ Надежда хөөрэдэг. — Би хони хурьгадаа харууһалдаг, Степан—хурьгадайнгаа байрые дулаалдаг, үбһэ тэжээл зөөдэг һэн.

Залуу хонишод иимэ бэрхэшээлнүүдые дабажа, үбэлэй шэмэрүүн хүйтэн сагта нэгэшье хони гарзалуулангүй ондо оруулһан, хэдэн зуугаад хурьга абажа тэжүүлһэн байгаа.

— Январь һарын удаадахи 3—4 һара соо үдэр бүри хэдэн хурьгадые абадаг байгаабди. Түл абалгые иигэжэ унжагайруулхада ехэ муу байна. Искусственна аргаар үрэжүүлгын нёдондо хайша хэрэгээр хэгдэһэнһээ иимэ юумэ болоо бшуу. Мүнөө жэлдэ энэ алдууһаа һургаал абаха ёһотойбди,—гэжэ Степан һанаа зобонгёор хөөрэнэ.

Степан нэгэтэ, апрель һарын эхин багта колхозой центрһээ элдэб газетэ, журналнуудые, эдеэ хоолой зүйлнүүдые асархаяа ошоһон байгаа.

Хабарай үдэр уташье һаа, ябаһаар байтарнь наран хадын саана хорголожо, үдэшын боро хараан болохо үеэр Степан Жаргалантадаа бусажа ерэбэ.

Степанай хаанаһаашье ерэхэдэнь Надежда заатагүй угтадаг зантай бэлэй. Теэд мүнөө тэрэнэй газаагаа хүрэжэ ерэтэр Надеждэнь гэрһээ гарабагүй. «Энэш яагаа гээшэб?» гэжэ бодоод:

— Наденька... Надюша... Надежда...—гэжэ байжа ооглобо.

Тиихэдэншье Надежда гарабагүй. Степан морёо сэргэдэ уяжархёод, түргэхэн гэртээ ороходонь, Надежда ехэл үбшэлһэн хэбэртэй байба.

— Наденька, яаба гээшэбши?—гэбэ.

— Яагаашье үни болонош даа, Степан. Шамдуухан тэргэ дээрэхи юумээ буулгаад, намайгаа больница хүргэхэ болоо гүш,—гэхэдэнь Степан баярлаһандаа бахардажа, юушье хэлэнгүй гүйн һагад газаашаа гараба.

Уданшьегүй тэргэдэ һууһан хоёр хүн жалгые уруудан хатаруулжа ябаа һэн.

Тэрэ үдэшэ залуу бүлындэ жаахан Лида түрөө бэлэй.

«Һайн гүүлхэ һанаанһаа, һайхан болохо заяанһаа» гэжэ бурят арад дэмы хэлсэдэггүй. Степан Надежда хоёрой нэрэ алдар гансашье «Пламя» колхозой бэшэ, харин Хориин аймагай бүхы ажалшадта мэдээжэ болонхой. Оролдосото ажалай ашаар залуу хонишод 100 эхэ хонин бүриһөө 100 хурьга абажа, бүрин бүтэнөөр түлжүүлээ. Хонин бүриһөө 2,8 килограмм нооһо хайшалха түсэбтэй аад, 3,1 килограмм абаа. Тиигэжэ гүрэндөө 3,4 центнер һайн шанартай нооһо түсэбһөө гадуур тушааһан байха юм.

— Хонидые үбэл эртэ хурьгалуулхада һайн байна. Хурьгад зун болотор томонууд болоно. Үбэл абтаһан хурьгадаа хайшалжа, горьтойхон нооһо абаабди,—гэжэ тэдэнэр омогтойгоор хөөрэнэ.

Хонишодой оролдосото ажалай түлөө колхоз һайн түлөөһэ үгэдэг. Түсэбһөө гадуур нооһо тушааһанайнгаа түлөө 1100 түхэриг, хурьгадаа гарзалуулангүй ондо оруулһанайхние 1000 гаран түхэриг абанхай. Тэрээнһээ гадна, жэл соо олоһон ажалта үдэртөө хэды таряа, хэды мүнгэ абаха гээшэб?

Эдэнэр хонидоо һайнаар харууһалха, тэжээхэ, түрүүлхэһээ гадна, сабшалан хадалангай газарые шапаржуулан һайжаруулжа, үбһэ тэжээл ехээр бэлдэхэ хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаа. Урдань Жаргаланта нютагта колхоз үбһэ сабшадаггүй байһан юм. Үнгэрэгшэ үбэл залуу хонишод тэндэхи сабшалан дээрэ аргал шэбхэ ехээр гаргаһан, сабшалангайнгаа нилээд ехые уһалһан байгаа. Иигэжэ тэндэнь ногоон һайн гаража, ехэ үбһэн хуряагдажа абтаба.

— Багсаахадамни 200 гаран центнер үбһэтэй болообди. Хонидтомнай үбэлдөө элбэг хүрэхэ,—гэжэ Степан хөөрэнэ.

Мүнөө үедэ тэдэнэр эхэ хонидоо искусственна аргаар үрэжүүлхын түлөө оролдожо байнхай.

...Үдэшэлэн боложо байба. Степан Скворцов маниие үдэшэжэ газаа гаралсаад, Шүбэгэтын үргэн талада бэлшэжэ ябаһан һүрэг хонидые эзэн ёһоор шэртэн хаража:

— Энэ даа, манай колхозой баялиг—гэжэ, талые дүүрэн тараһан дун сагаан хонид тээшэ заана.— Хонин ажалаа олзо ехэтэй болгохын тула үшөөл ехэхэн оролдолго гаргагдахаар байна даа. Бэрхэшээлнүүдшье ушарха байха. Теэд бэлэхэнээр бээлэйшье оёхонь бэрхэтэй бшуу.

Эртын хурьгадые олоор абахын түлөө

Манай колхоз хамта 6 мянга гаран хонитой. Тэдэнэй олонхинь нарин ба нарибтар нооһотой юм. Хонидоо жэл бүри искусственна аргаар үрэжүүлдэг боложо, үүлтэрыень һайжаруулжа байнабди. Хонидой һубайралга үсөөрөө. Хурьгад олоор абтана.

Нёдондо жэлдэ колхозоймнай эхэ хонидой олонхинь искусственна аргаар үрэжүүлэгдээ һэн. Хониднай үбэл, хабар эртэ хурьгалаа. Тиигэжэ 100 эхэ хонин бүриһөө 98,5 хурьга абаабди. Үбэл абтаһан хурьгад кошарно-базова аргаар түлжүүлэгдэжэ, гарзалангүй ондо ороо. Зундаа хурьгаднай томонууд боложо, нооһыень хайшалаабди. Хэрбээ үнгэрэгшэ жэлдэ хамта 122 центнер нооһо хайшалһан һаа, мүнөө жэлдэ 133 центнер нооһон абтаа. Хонин бүриһөө 3,8 килограмм нооһон хайшалагдаа.

Мүнөө жэлдэ 2400 эхэ хонин ороондо оруулагдаха байна. Тэдэнэй 2 мянга шахуунь искусственна аргаар үрэжүүлэгдэхэ юм. Август һарын 10-һаа эхилэн хонид ороондо орожо захалаа. Хонидойнгоо үүлтэрые саашадань һайжаруулхын тула «Советский меринос», «Грозненский меринос» үүлтэрэй хусануудай хэрэнгэ хэрэглэгдэнэ. Мүнөө колхоздомнай үрэжүүлгын нэгэ пункт хүдэлнэ. Техник-осеменатор нүхэр П. Будников уялгаяа һайнаар дүүргэнэ. Һаядаа эхэ хониднай булта искусственна аргаар ороондо оруулагдаха байна.

Иигэжэ манай колхозой хонишод 100 эхэ хонин бүриһөө 100-һаа доошо бэшэ хурьга абахын түлөө тэмсэнэ.

Н. Путинцева, Мухаршэбэрэй аймагай «Искра» колхозой зоотехник.

ХИЛЫН СААНАҺАА ЕРЭҺЭН ТЕЛЕГРАММАНУУД

Индонезиин Президент Сукарно Белградта ерэбэ

БЕЛГРАД, сентябриин 12. (ТАСС). Индонезиин Республикын Президент Сукарно тусгаар самолёдоор мүнөөдэр Москваһаа Белградта ерээ.

ФНРЮ-гэй президент Иосип Броз Тито, Союзна гүйсэдхэхэ вечын түрүүлэгшын орлогшонор Э. Кардель, А. Ранкович, С. Вукманович, Сербиин арадай скупщинын түрүүлэгшэ П. Стамболич, гүрэнэй секретарьнууд, Союзна гүйсэдхэхэ вечын гэшүүд, Югославска арадай армиин генералитет, бусад харюусалгата ажал-ябуулагшад Земунска аэродромой дээрэ Президент Сукарные угтаа.

Советскэ Союзһаа Белградта байдаг посол Н. П. Фирюбин Президент Сукарные мүн лэ угталсаа.

Монголой хүдэлмэришэн ангиин зэргэ ургана

УЛАН-БАТОР, сентябриин 13. (ТАСС). Монголой Арадай Республикада хүдэлмэришэн ангиинь зэргэ түргэнөөр ургана. Һүүлэй табан жэлэй турша соо советскэ мэргэжэлтэдэй туһаламжатайгаар 8 мянган түмэрзамшад бэлэдхэгдээ. СССР, КНР болон МНР-ые холбодог трансмонгольско харгы замда тэдэнэр мүнөө ажаллана. Монголой түмэр замай транспортын хүдэлмэришэд орёо нарин мэргэжэлнүүдые шудалаад, үрэ ехэтэйгээр ажаллажа байна. Ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ түсэбтэ даалгабаринуудаа тэдэнэр энэ жэлэй түрүүшын хахадта 11,5 процентээр үлүүлэн дүүргээ.

Скважинануудые үрөмдэхэ, нефть малтан абажа шанаржуулха хэрэгые шудалхадань мэнэ һаяхан ажалша-малшад байһан монголнуудта советскэ мэргэжэлтэд туһалһан байна. Республикын зүүн-урда талын элһэтэ гоби газарта нефтянигуудай город—Дзунбаин бии болоо. Тэрэнэй нэгэ захадань нефть шанаржуулдаг завод байгуулагданхай. Городой захаар нефть абадаг түхеэрэлтэнүүд тодхогдонхой. Нефтиин олзоборилгодо болон заводто гол түлэб нютагай кадрнууд ажалладаг юм.

Республикын промышленностиин хүгжэхэ үедэ национальна хүдэлмэришэн ангиин шэнэ отряд — забойщигууд, горно мастернууд, экскаваторщигууд, компрессорщигууд, үрэмдэгшэд, тэһэлгэшэд болон бусад урган гараа. Монголнуудай — барилгашад, буд нэхэгшэд, трактористнууд, токарьнууд, комбайнернууд болон бусад олон мэргэжэлэй хүдэлмэришэд амжалтатай һайнаар ажаллажа байдаг.

Монголой хүдэлмэришэн ангиин тоо олон болохоһоо гадна, мэргэжэлынь түргэнөөр дээшэлнэ. Уралан нарижуулгаар ба ухаалан зохеоншодой улам олон боложо байһаниинь хүдэлмэришэн ангиин техническэ бэлэдхэлэй дээшэлжэ байһые гэршэлэн харуулна. Имагтал 1956 оной түрүүшын хахадай турша соо гансахан Улан-Баторай предприятинуудта уралан нарижуулгын 130 дурадхал оруулагдажа, тэдэнэй 125-иинь үйлэдбэридэ хэрэглэгдээд, һайн үрэ дүн үгөө.

Монголой гүрэнэй болон кооперативна предприятинуудай хэдэн мянган хүдэлмэришэд табан жэлэйнгээ түсэбүүдые гурба—гурба хахад жэлэй турша соо дүүргэһэн ба үлүүлэн дүүргэһэн байна.

Иранска газетэ Египедые дэмжэнэ

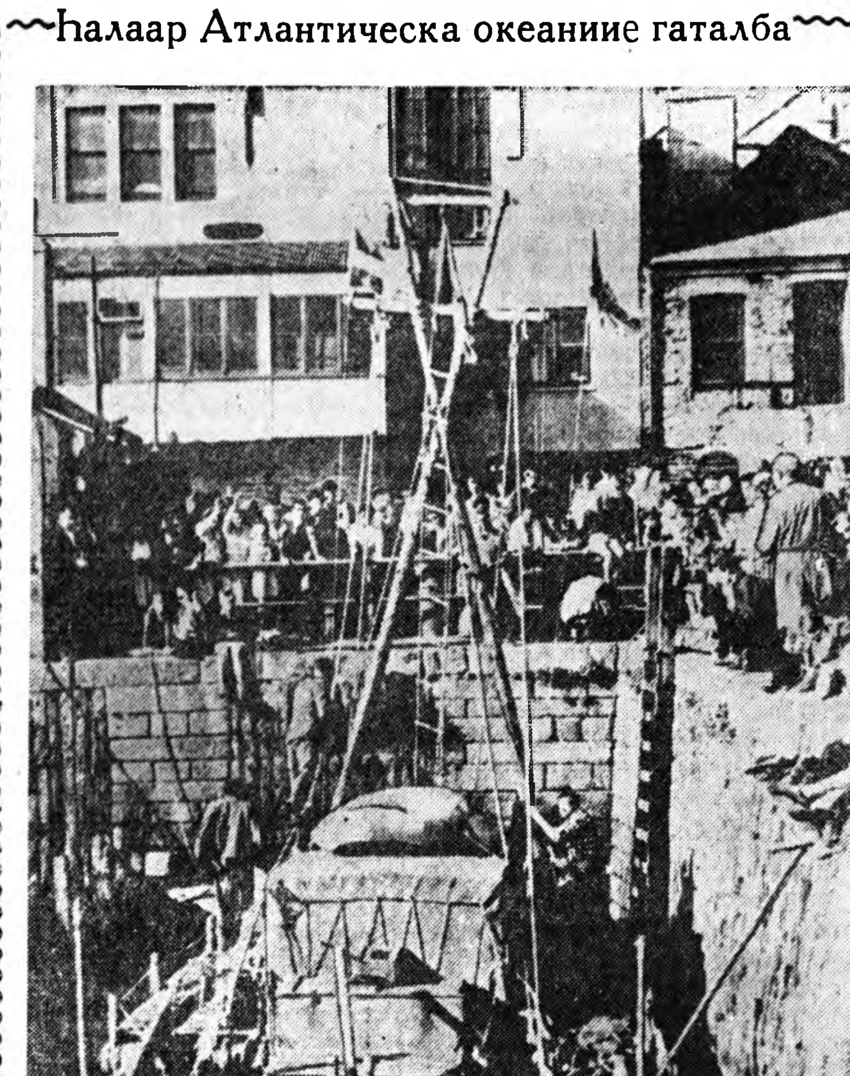
ТЕГЕРАН, сентябриин 13. (ТАСС). «Седае Мардом» газетэ Суэц тухай асуудалаар иигэжэ бэшэнэ: каналаар суднануудай һаадгүйгөөр ябалгые хангаха, мүн Египедэй сүлөөтэ эрхые хүндэлэн сахиха тухай бүхы арад эрилтэ хэнэ.

Египет тушаа баруун гүрэнүүдэй абажа байһан сэрэгэй хэмжээнүүдые үнэн сэхэ сэдьхэлтэ нэгэшье хүн һайшаажа шадахагүй. Парижда болон Лондондо абтажа байһан хэмжээнүүд Дунда Востогтохи оршон байдалые шангадуулха, мүн энэ районой оронуудай ба баруун гүрэнүүдэй хоорондохи харилсаае муудхааха байна гэжэ газетэ онсодон тэмдэглэнэ.

Советскэ Союзай эхэнэрнүүдэй команда волейболоор дэлхэйн чемпион болобо

ПАРИЖ, сентябриин 12. (ТАСС). Волейболоор дэлхэйн түрүү һуури эзэлхын түлөө боложо байһан мүрысөөндэ Советскэ Союзһаа хабадаһан эхэнэрнүүдэй команда Чехословакиин волейболистканууде 3:0, 15:13, 15:8 ба 15:5 гэһэн тоотойгоор мүнөөдэр шүүгээ. Тиигэжэ советскэ спортсменкэнүүд нэгэшье удаа шүүгдэнгүйгөөр наадажа, волейболоор дэлхэйн чемпионой нэрээргэ олоо.

Һалаар Атлантическа океание гаталба

Һаяхан гурбан канадецууд Анри Беодо, Гастон Ванакере, Марк Модена гэгшэд Атлантическа океание һалаар амжалтатайгаар гаталжа, Англиин зүүн урдахи эрьедэ хүрэжэ ерэбэ. Далбагатай һала Канадын Шэнэ Шотланди гэжэ провинциин эрьеһээ гараад, океан соо 87 үдэр ябаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: англиийска эрьедэ һала хүрэжэ ерэбэ.

Юнайтед пресс фотын фото.

Президент Эйзенхауэр пресс-конференци үнгэргэбэ

ВАШИНГТОН, сентябриин 12. (ТАСС). США-гэй президент Эйзенхауэр үсэгэлдэр Сагаан байшан соо пресс-конференци үнгэргөө. Тус конференцинь гол түлэб Суэц тухай асуудалда зорюулагдаһан байна. «Табанай комитедэй» оруулһан дурадхалнуудые Египедэй правительствын буруушааха гэжэ шиидэһэндэ «урмаа хухарһанаа» элишэлэн мэдүүлхэ зуураа, египетскэ правительствын сентябриин 10-най ното тухай Эйзенхауэр тогтожо хэлэһэн байна. «Шэнэ конференци зарлаха тухай һанамжаяа мэдүүлхэһээ ондоо юумэ ното соо хэлэгдэнэгүй» гэжэ президент Эйзенхауэр тоолоно. Шэнэ конференци зарлаха гэһэн һанамжые буруушааха зуураа, «шэнэ конференци хэхэ үндэһэ һуури боложо үгэмөөр ямаршье тиимэ ушар байдал» мүнөө үедэ үгы гэжэ Эйзенхауэр мэдүүлээ. Гэхэтэй хамта, Египедэй оруулһан ямаршье дурадхалые США-гэй правительство наринаар шэнжэлжэ үзэхэ гэжэ тэрэ хэлээ.

«Саашанхи хэмжээ болгон хаматай түрүүндэ ямар юумэ хэбэл таарамжатай байһаниие» элирүүлхын тулада США өөрынгөө ханинартай зүбшэжэ үзэхэ байна гээд Эйзенхауэр мэдүүлээ. Тиихэдээ, Египедтэ эсэргүүгээр «саашанхи хэмжээнүүдые» абаха тухай англо-французска хэлсээндэ США хабаадалсаха ёһотой гэһэн һанамжые Эйзенхауэр зүбшөөһэн байна.

Хэрбээ, Англи Франци хоёрой хүсөөр болохо болоо һаань, тэрэниинь США дэмжэхэ гү гэжэ президентдэ асуудал табигдаһан байгаа. «Хэрбээ ямар нэгэн зэргээр сэрэгэй ябуулга тухай хэлэгдээ гээшэ һаань, бидэнэр мүнөөнэй оршон байдалда тиимэ юумэ хэхэгүй байнабди гэжэ Эйзенхауэр харюусаа. Гэхэтэй хамта, «хэрбээ амгалан ёһоной бүхы аргануудһаа үрэ гараагүй һаань, тиигээд каналые амгалан ёһоор хэрэглэхэ ябадалда эсэргүү али нэгэн ээзэрхэг хэмжээ Египедэй абаад байгаа һаань» Англи Франци хоёрто хүсэ хэрэглэхэһээ ондоо тиимэ арга үгы гэжэ США мэдэрнэ гээд, Эйзенхауэр нэмэжэ хэлээ.

Хэрбээ англиийска ба французска лоцмануудай хүдэлмэрээ орхижо каналаар суднануудай ябуулгада бэрхэшээл тохёолдуулаа һаань, хүсэ хэрэглэхэ ябадал зүбтүүлэгдэжэ шадаха гү гэһэн асуудалда харюусахадаа, Эйзенхауэр иигэжэ мэдүүлээ. Мүнөө үедэ Англи Франци хоёрой хүсэ хэрэглээд байгаа һаань, тэрэниинь энэ ушар зүбтүүлжэ шадаха гэһэн удхатай бэшэ байна.

Суэцкэ канал тушаа асуудалаар общинануудай палатада үгэ хэлэлгэ болобо

ЛОНДОН, сентябриин 13. (ТАСС). Суэцкэ канал тушаа асуудалаар англиийска общинануудай палатада үгэ хэлэлгэ үсэгэлдэр үдэшэ үргэлжэлүүлэгдээ.

Лейбористска партиин хүтэлбэрилэгшэ Гэйтскеллын һүүлээр либеральна партиин хүтэлбэрилэгшэ Клемент Дэвис үгэ хэлээ. Англиийска правительствын ябуулгые тэрэ мүн лэ шангаар шүүмжэлээ.

«Премьер-министрын хэлэһэн үгые мүнөөдэр шагнаад байхадамни, Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин Устав хэрэгсээгдэнэгүй гэжэ намда һанагдаһан байна... Бидэнэр дэлхэйн бусад оронуудта хуули сахилгын жэшээ харуулха ёһотой байһан аад, иимэ жэшээ мүнөө харуулнагүйбди» гэжэ Дэвис хэлээ.

Консерваторнууд Виктор Рейкс Патрик Уолд хоёр үгэ хэлэжэ, Египет тушаа заналта хээ.

ООН-ой Уставай ёһоор өөртөө даажа абаһан уялгануудые дүүргэхээ правительствын хэр зэргээр эрмэлзэдэг байһанда мүнөөнэй гадаадын оршон байдал шанга шалгалта болохо байна гэжэ лейборист Артур Гендерсон хэлээ.

«Каналые ашагладаг оронуудай организациие» байгуулха зорилгоор зохёогдожо байһан англо-франко-американска түсэбые лейборист Артур Бленкинсон буруушаагаа. «Кипртэ болон бусад газарнуудта бидэнэй хохидолдо орожо байһан тиимэ оршон байдалые Суэц шадар болон Египедтэ саашадань һүжэрөөхөөр тиимэ ябуулга хэхые правительство хараална» гэжэ тэрэ мэдүүлээ.

Суэц тухай асуудалаар правительствын ябуулгые һайшааһан резолюци баталан абахые заседани дээрэ Иден дурадхаа. Лейбористска оппозаци энэ дурадхалдань тэрэ доронь заһабари оруулаа. ООН-до хандахаһаа правительствын арсаһан ябадал энэ заһабари соонь буруушаагдаһан байна.

Ги Молле радиогоор үгэ хэлэбэ

ПАРИЖ, сентябриин 12. (ТАСС). Французска правительствые толгойлогшо Ги Молле парижска радиогоор мүнөөдэр үгэ хэлэжэ, Суэцкэ каналые национальна мэдэлдээ абаһанайнь түлөө Египедэй правительствода үһэрилгэ хэһэн байна. Египетскэ правительствын энэ хуулита хэмжээе «уласхоорондын ёһо заншалые эбдэһэн ябадал» гэхэшүүгээр харуулхые оролдохо зуураа, энэ хэмжээ-ябуулга каналаар суднануудай һаадгүйгөөр ябаха хэрэгтэ «горьтой гай түбэг» татаха байна гэжэ Ги Молле хэлээ.

Суэц тухай асуудалаар баруун гүрэнүүдэй эрилтэнүүдые хүлеэн абахаһаа Египедэй арсаһан ушар «шангашаг байдал бии болгобо», тиимэһээ «французска правительство англиийска правительствотай хамтадаа энээн тушаа Аюулгүй Соведэй түлөөлэгшэдэ мэдээсээ» гэжэ Молле саашадань мэдүүлээ.

Суэцкэ каналые хэрэглэдэг оронуудһаа «Ассоциаци» байгуулха гэжэ Лондондо һүүлшын уулзалга хэхэдээ французска ба англиийска хүтэлбэрилэгшэд шиидхээ. «Энэ ассоциаци дурсагдаһан оронуудта хамаатай суднануудые канал соогуур ябуулжа гаргахын тулада лоцмануудые тэдэндэ үгэхэ, мүн зохихо түлөөһэ тэдэнһээ абаха юм. Гадна, каналые бүрин бүтэнөөр байлгаһанайнь, мүн каналаар тамаралта хэлгэдэ туһаламжа үзүүлһэнэйнь түлөө Египедтэ зохихо соонь түлөөһыень үгэжэ байха юм».

Энэ һанамжа тухайгаа Америкын Холбоото Штадуудай правительствода мэдээсэһэн байнабди. Энэ хэмжээетнай хүсэдөөр дэмжэхэбди, тиигээд дурсагдаһан «ассоциацида» хабаадалсаха гэжэ шиидхээбди гээд США-гэй правительство англиийска болон французска хүтэлбэрилэгшэдтэ мэдүүлһэн байна гэжэ Ги Молле мэдээсээ.

Баруун гүрэнүүдэй өөһэдынгөө зоргоор байгуулһан энэ «ассоциаци» Ги Моллегэй хэлэгшын ёһоор «сагдары хүдэлмэрилжэ ба өөрынгөө эрхэ түлөөлэлгые бэелүүлжэ» эхилхэ юм ха.

Сириин хилэ дээрэ Турциин сэрэгүүд олоор асарагдана

ДАМАСК, сентябриин 12. (ТАСС) «Халебтэхи (Алеппо) корреспондентынгээ мэдээсэлые «Аль-Файха» газетэ толилоо. Тэрээн соонь иигэжэ хэлэгдэнэ. Аюулгүйе сахиха органуудай абаһан мэдээнэй ёһоор Сириин бүхы хилые зубшуулан Турциин олон тоото сэрэгүүд асарагдажа байна.

«Турецкэ сэрэгүүдэй хилэ дээрэ олоороо асарагдажа байһан ябадал Кипртэ болон Дунда Зүүн зүгэй бусад орон руу сэрэгүүдые олоор абаашажа, Египедые болон Сириие газаашалан амяарлаха зорилгоор Англиин, Франциин болон Атлантическа бүлэглэлдэ ородог бусад оронуудай хэжэ байһан хорото ябуулгануудай нэгэн хубинь болоно гэжэ Сириин политическэ ажал-ябуулагшад тоолоно» гээд «Аль-Файха» газетэ бэшэнэ. «Турциин сэрэгүүдэй олоор суглуулан асаратдажа байһанһаа уламжалан Сириин правительство арабска бусад гүрэнүүдэй правительствонуудтай холбоотоо улам үргэдхэхэ байна» гэжэ газетэ заана.

США Иранийе зэбсэглэнэ

ТЕГЕРАН, сентябриин 13. (ТАСС). «Дад» газетэ иигэжэ мэдээсэнэ. Нэгэ талаһаа США-гэй оборонын министрын туһалагшын орлогшо генерал Пенкинс Макгайр, США-гэй авиациин министрын туһалагша генерал Дадди Шарпын, нүгөө талаһаа Иранай сэрэгэй албан тушаалтанай ба бусад тушаалтанай хоорондо хэлсээн болоһон байна. Иранда американска сэрэгэй «туһаламжые» бүри ехэ болгохо тухай, Иранда аэродромуудые бүри олон болгохо ба һайнаар түхеэрхэ тухай, тэрэшэлэн американска реактивна самолёдуудые Иранда нэмэжэ үгэхэ тухай асуудалнууд хэлсээнэй үедэ зүбшэн хэлсэгдэһэн байна.

Владивосток. Амур мүрэнэй бассейн дээрэ совет-хитадай комплексно экспедици шэнжэлэлгын хүдэлмэри хэжэ байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Наукануудай академиин Дальневосточно филиалай г...кын ба уһанай ажахые шэнжэлхэ таһагай научна хүдэлмэрилэгшэ А. ... (зүүн гарһаа) амурска комплексно экспедициин гэшүүд, хитадай инженер-гидротехнигүүд Чжоу Жень-ши, КНР-эй уһанай ажахын министерствын хүдэлмэрилэгшэ У Жень-шу (баруун гарһаа) гэгшэдтэй хөөрэлдэжэ байна.

ТАСС-эй фотохроника

Ашаа шэрэхэ түсэбөө болзорһоонь урид дүүргэ...

Автомашинаар ашаа шэрэлгын энэ жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө дэлгэрһэн мүрысөөндэ Улан-Удын автотранспортна нэгэдэхи конторын хүдэлмэришэд бага бэшэ амжалта туйлана.

Конторын коллектив энэ жэлэйнгээ 8 һарын түсэбые 134 процент дүүргэжэ, ашаа шэрэлгын үные 6 процентээр химдаруулаа. Конторынхид үнгэрэгшэ жэлэй энэ үетэй сасуулбал, 374 мянган тонно ашаае ехээр шэрээ. Энэ автоконторо хайшан гэжэ иимэ амжалта туйладаг болооб гэхэдэ, түбхын түрүүндэ конторын бүхы машинанууд ажахын тоосоондо оруулагдаа. Автомашинануудай ажахын тоосоондо оруулагдаһанһаа хойшо шофёрнууд харюусалгаяа дээшэлүүлжэ, горючи болон бусад материалнуудаа гамтайгаар гаргашалдаг, техникэдээ наринаар хандадаг болоо. Техникэдээ иигэжэ наринаар хандадаг шофёрнууд саг үргэлжэ олошорно. С. И. Гусев, С. Г. Новосельцев, И. В. Маспулов болон бусад машинаяа капитальна заһабарида оруулха гурбадахи болзороо хойшолуулаа.

Конторын коллектив таряа хурьялгын үедэ ажалаа шэнэдхэн табихын зорилгоор, машинануудта хэгдэдэг жэжэ заһабариие хоёр халаан соо эмхидхээ.

Ашаае болзорһоонь урид шэрэхын түлөө дэлгэрһэн мүрысөөндэ Дмитрий Лукич Павлюченко, Иван Григорьевич Леонов, Петр Иванович Верхотуров болон бусад ажалдаа онсо шалгарна.

Машинануудые заһабарилагшад шофёрнуудһаа мүн лэ дутуугүйгөөр ажаллана. Заһабариие шанар һайнтайгаар хэжэ, машинануудые удаан саг соо заһабарида оруулангүйгөөр гүйлгэхын түлөө тэмсэжэ, тэдэнэр энэ талаар ехэ юумэ хээ. Заһабарилагшадай бригадын бригад... Иванович Поняев, Владим... сандрович Беспалов, А... Тимофеевич Желяков, М... сильевич Минеев болон б... лаанайнгаа даалгабариие ... 150 гаран процент дүүргэ...

Шухала хэрэгтэй ашаа... гээр зарим тэды амжалта т... башье, конторын хүд... үшөөл бага бэшэ дутагдал... байна. Тусхайлан хэлэбэл, ... ликын барилганuудта хирп... дэг машинанууд ашаа б... тээхэ үедөө ехэ сагаа д... Жэшээнь, шофёр В. И. С... густын 25-да 12 часай т... ажаллаад, ашаа тээхэ, ... үедөө 8 час 20 минута... Шофёр В. А. Кононенко ... 29-дэ ашаа тээхэ, буулгах... час 45 минута миин байһа...

Бурмонкоопсоюзай ба... һэн машинанууд ашаа тэ... гаха үедэ удаан саг соо м... на. Эндэһээ ашаа тээжэ х... тагуудта гараһан зарим ... нууд сагаа ехээр гээнэ. ... «48—74», «36—44» номеро... нууд Баргажанай аймпотр... августын 23-да кондите... нүүдые абаашаад, ашаана... гагдахые хүлеэжэ, сүүд... саг соо миин байха баа... Энээндэнь Баргажанай а... союзай хүтэлбэрилэгшэд с... тэй байна. Юуб гэхэдэ, т... бараа тушаажа абахаяа ... саа. Үнгэрэгшэ августын ... Курумканай аймаг ошоһон ... машина иимэрхүү шалт... 10 гаран час миин байгаа.

Ашаа шэрэлгын түсэбые ... гэдэ һаад хэдэг элдэб шал... дые усадхабал, шофёрнууд... ажал урагшатайгаар ябах...

И. С...

Һэримжэтэй харуулшан

Үүлэтэй, бүрхэг һүни байгаа. Калининай нэрэмжэтэ колхозой складай харуулшан Сергей Денисович Власов амбаарнуудаа эрьежэ хараад, сушилкын хажууда һууба. Гэнтэ амбаарай хойто захада юумэн һаршаганаад, удангүй хүнэй ябахань харагдаба.

Харуулшан үбгэн Власовай хүдэлэнгүй һуухадань, тэрэ хүн складай хорёо доогуур шурган орожо, сэбэрлэгдэһэн шэниисэдэ хүрэмсөөрөө, мэшээг руу таряа хэжэ ороһон байна.

— Байһан дороо гараа үргэ, зугадаа һааш — буудахаб гэжэ харуулшан үбгэнэй һүхирхэдэ, хулгайшан айһандаа бахардажа, ... баригдаа.

Тэрэнь—колхозой гэшүү ... аад, ажал хэдэггүй залху... хатуу харые намнадаг Ива... гэдэг байшоо.

Харуулшан үбгэн ху... тухайда колхозой правле... дүүлһэн байгаа. Правле... рүүлэгшэ нүхэр Ф. Леонов һ... тэй харуулшанда баясхала...

Тарбагатайн аймагай ара... хулгайшан Козловой хэрэг... хаража, нийтын зөөридэ гар... нэйнь түлөө зэмэ амсуулха...

РСФСР-эй эдир шатаршад ороной чемп... болобо

Эдир шатаршадай Бүхэсоюзна мүрысөөн РСФСР-эй шатаршадай илалтаар дүүрээ гэжэ мэдээсэгдэһэн байна. Түрүү һуури эзэлһэн командын гэшүүд Винтертэ (Астрахань), Копылов, Сакаев (Уфа), Богданасу, (Кемерово), Павлютин (Тамбов), Ходос, Виленкин (Ростов-на-Дону), Шевелев (Свердловск), Тимофеева (Архангельск), Гордеева (Таганрог), Козловская (Пятигорск), Игумнова (Улан-Удэ) гэгшэд илагшадай тэмдэгэй жетоноор шагнагдаа. Шадамар бэрхээр наадажа, эрхим амжалта туйлаһан Павлютин, Ходос, Шевелев, Виленкин гэгшэдтэ шатарай мастерай кандидат тэһэн нэрэзэргэ олгогдоо. Гордеева, Игумнова гэгшэдтэ 1-дэхи разрядай шатаршад гэһэн нэрэзэргэ олгогдоо. Манай Улан-Удын эдир ш... Игумнова өөһэд хоорондын ... сөөндэ 3-дахи һуури эзэлээ.

.А. Ми...

Редактор Д. Л. ЛОБС...

Улан-Удын ГЭС-эй ... партийна ба профсоюзна ... нүүд тус электро... главна бухгалтер, КПСС... шүүн нүхэр **Дугар Д... Дашиев** сагһаа урид наһа... гэжэ бүхы түрэлхид боло... нуудтань дуулгана, наһа... шын гэр бүлэдэ гүнзэгы... далаа мэдүүлнэ.

Бэень Песочная үйлс... дэхи гэрһээ сентябри... үдэрэй 4 часта гаргагда... лүүлэгдэхэ.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—46-32, заместителя редактора — 32-74, отв. секретаря — 27-37, партийной жизни, сельского хозяйства — 47-59, пропаганды и переводов — 35-1.., культуры и быта, промышленности — 34-05, местной информации и писем — 24-74, корректорская — 32-67, бухгалтерия 37-32. Для междугородных переговоров — 16.

Н—00866. Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак. № 50..